

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 36—
pol leta 18—
četrt leta 9—
na mesec 3—

za Nemčijo:

celo leto naprej K 40—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 48—

Vprašanjem glede inšerata se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spoda), dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Izloži vseh dan svojo izjavo in ne pusti, da bi se praznilo.

Inšerati se oddajajo po posredovanju posrednika in sicer: 1. na vso, ter
54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., tretkrat po 10 v.
Poslano (enak prostor) 33 vln., parit in zahvale (enak prostor) 23 vln.
Pri večjih inšeracijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vsakega po nakazilu.
Na samo plačilo naročbe brez posilne deseterice se ne moremo nikakor odzvati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 32— | četrt leta 8—
pol leta 16— | na mesec 2-70

Posamezna številka velja 14 vinarjev

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v L. nadst. levo), telefon št. 84

Separatni mir z boljševiki gotova stvar.

k Dunaj, 3. januarja zvečer. Pogajanja v Brestu Litovskem se pričnejo zopet 5. t. m. Sedaj je gotovo, da se jih entente ne bo udeležila. Pokazalo se je, da nasprotstvo med boljševiki in centralnimi državami glede načela samoodločbe ni nepremostljivo. Obveljalo bo v glavnem stališče grofa Czernina in državnega tajnika Kühlmanna. S tem je odpravljena zadnja ovira in ker je že vse dogovorjeno, bo v najkrajšem času sklenjen separatni mir. Boljševiška vlada govori že danes v svojem organu »Pravda« o ententnih državah kot o bivših zaveznikih Rusije.

Separatni mir v Brestu Litovskem bo imel značaj preliminarne miru, t. j. pogodba bo vsebovala le glavne točke načelnega značaja, prepustila pa bo podrobnosti poznejši definitivni mirovni pogodbi.

Z Bolgarijo je mir de facto že sklenjen, ker neposrednih konkretnih nasprotstev med Rusijo in Bolgarijo ni, glede načelnih točk pa boljševiki od Bolgarov ne zahtevajo ničesar. Bolgarski in ruski delegati se nahajajo že v Berolinu, da podpisajo pogodbo.

Prva posledica separatnega miru bo demobilizacija ruske armade, ki je že popolnoma desorganizirana. Ali bodo Ukrajinci še nadalje držali fronto, je negotovo. Razna znamenja govori za to, da ne.

Akoravno mir z boljševiki še ne pomenja tudi miru z Rusijo, že radi tega ne, ker je tudi po sodbi naših političnih krogov skoraj gotovo, da se boljševiki ne bodo dolgo držali na krmilu, se vendar sme reči, da je Rusija definitivno izločena kot komatant iz sedanje vojne.

S tem dobiva zopet zapadno boljševiče svoj, za entento usoden odločilni pomen. Kriza svetovne vojne se bliža svojemu vrhuncu in dunajski krogi računajo, da bo odločena prej, predno pride ententi pomoč iz Amerike.

Bern, 3. januarja. »Bunde« piše o vojaškem položaju: Ako do spomladani pride do sporazuma, moramo računati z zadnjo in največjo bojno odločitvijo. Ta odločitev bi se vrnila k začetkom vojne, ker bi centralne države ponesele ofenzivo na zapad. Na fronti od Ypresa do Benetk je računati z ogromnimi spopadi, pri katerih bi Amerikanci še ne bili zadostno udeleženi. Ako pride tako daleč, potem bo svet moral prestopiti novo, morda težjo obremenitveno preskušnjo.

k Dunaj, 3. januarja. Državni zbor je sklican 15. januarja. Razpravljali bo o mirovnem vprašanju.

Berolin, 3. decembra. Glavni odsek nemškega državnega zbora se je sestel danes popoldne, da označi svoje stališče napram pogajanjem v Brestu Litovskem. Seje so se udeležili državni kancler, državni tajnik in številni poslanci. Poslanec Fehrenbach je v otvoritvenem nagovoru izjavil, da pričakuje nemški narod od novega leta časten in trajen mir. Želje poslancev in vsega naroda spremljajo zastopnike nemške vlade v Brestu Litovskem. Vlada bo porabila priložnost, da sporoči potek dosedanjih mirovnih pogajanj in da sprejme želje in navodila ruskih zastopnikov. Državni podtajnik baron v. dem Bussche je govoril o posebnih težavah teritorialnih vprašanj, ki so jih Rusi spravili na razgovor. Rusi niso odnehali od zahteve, da se je treba opirati na pravico samoodločbe narodov in da držati to pravico za vsak narod celo tako daleč, da se sme izločiti iz državne zveze. To stališče so dokumentirali Rusi tudi napram Finski ter nam sporočili na tozadevno vprašanje, da so pripravljeno priznati samostojnost Finske, če se bo dežela obrnila od ruske vlade. Državni podtajnik je na to sporočil razne detaile o teritorialnih vpra-

šanjih in gospodarskih zadevah. Po državnem podtajniku je govoril poslanec centra Erzberger ter izjavil, da centum v splošnem odobrava stališče zastopnikov vlade v Brestu Litovskem. Za tamošnja pogajanja so tvorila izvajanja državnega kanclerja meseca novembra podlago. Kar se je tam govorilo, se mora odkrito, jasno in nesebično izvesti, namreč pravico samoodločbe narodov v varstvu marja. Cilj mora biti, da pride Nemčija do sporazuma ne samo z boljševiško vlado, marveč do trajnega miru z vsem ruskim narodom.

Berolin, 3. januarja. (Kor. urad.) Konvent seniorov nemškega državnega zbora je sklenil, da naj se zaenkrat državni zbor ne skliče. Danes dopoldne so se vršile seje strank.

Carigrad, 2. januarja. (Kor. urad.) V notranjem ministristvu se je ustanovila komisija, ki naj razmotri vprašanja, ki so v zvezi s povratkom prebivalstva v pokrajine, kjer stoji danes Rusi. Takoj ko bo mir podpisan, bodo ruske čete iz pokrajin zapustile in prebivalstvo se bo vrnilo.

Zastopniki ukrajinske rade v Brestu Litovskem.

Dunaj, 3. januarja. Delegati ukrajinske Rade, ki so dospeli v Brest Litovsk k mirovnim pogajanjem, so odgovorili na vprašanje boljševikov, ali priznavajo avtoriteto Sovjeta ljudskih komisarjev, z. N. e. Delegati četverozveze so Ukrajince zelo prijazno pozdravili.

NOTA UKRAJINSKE VLADE.

Dunaj, 2. januarja. Zveza za osvoboditev Ukrajine objavlja tale komunikacijo: Zadnji čas je navadilo v časopisje vse polno napadnih vesti o razmerju med Ukrajinci in boljševiki. Konstatirani pa je treba, da ukrajinska vlada nima ničesar opraviti z ruskimi reakcionarnimi stremeljem in da resno stremi za mirom. Vlada se tudi od entente ne bo dala zapeljati v nadaljevanje vojne. Ker enotna Rusija, ki je prišla vojno, ne obstoja več, protestira ukrajinska vlada proti temu, da boljševiška vlada centralne Rusije v imenu ukrajinske republike in drugih samostojnih dežel Rusije na lastno pest vodi mirovna pogajanja. Nota ukrajinskega generalnega tajništva bojujočim se in nevtralnimi državam ter zastopnikom centralne rade v Brestu Litovskem, Ljubinskemu, z dne 26. decembra 1917, se glasi tako:

Vseled sklepa ukrajinske centralne rade z dne 20. novembra 1917. je bila Ukrajina dvignjena v samostojno državo. Ukrajinska demokratska republika stremi za ustanovitvijo federativne republike, ki naj obsega vse dežele bivše Rusije. Dokler pa federativne republike ni in dokler ne obstojajo zunanji zastopniki federativne in ukrajinske vlade, nastopa ukrajinska republika s svojo vlado, generalnim tajništvom, pot samostojnih mednarodnih odnosov.

Glede mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem se izjavlja tole:

Prepričani smo, da je sedanja vojna največja nesreča za vse dežele, zato zasledujemo od dneva proklamacije ukrajinske republike najenergičnejšo mirovno politiko. Omenjena plenarna seja je naglasila potrebo takojšnjega miru in centralna rada se je pridružil sklepu o premirju. Zato so bili poslani zastopniki centralnega tajništva na jugozapadno in romunsko fronto, ki tvorita sedaj enotno ukrajinsko fronto pod poveljstvom vlade ukrajinske demokratske republike. Po naročilu centralne rade je obvestilo generalno tajništvo zaveznike o mirovnih pogajanjih; zastopniki ukrajinske vlade so bili pravočasno poslani k pogajanjem za premirje v Brest Litovsk, zastopniki sovjeta ljudskih komisarjev pa so sklenili že prej premirje, ne da bi se bili o tem sporazumeli z ukrajinsko vlado.

Ker se pa vrše sedaj v Brestu Litovskem se mirovna pogajanja, izjavlja ukrajinsko generalno tajništvo v imenu ukrajinske demokratske republike tole:

1. Vsa demokratska ukrajinska država stremi za svetovnim mirom, za splošnim mirom med vsemi državami, ki se sedaj bojujejo.

2. Mir pa naj da vsem, tudi najmanjšim narodom v vsaki državi svobodo narodnoopravnega samoodločbe.

3. Da se omogoči pravični razvoj vseh narodov, naj se da primerne garancije.

4. Zato je našina priklonitev ali prodaja posameznih dežel brez privoljenja prebivalstva nedopustna.

5. S stališča delavskih razredov vseh dežel so vsake vrste kontribucije nedopustne.

6. Najhne, vseh vojne oškodovane dežele in mali narodi naj dobe materialno odškodnino na podlagi principov, izločenih na kongresih.

7. Ukrajinska demokratska republika ima sedaj svoje lastno fronto in jo v mednarodnih zadevah zastopa samostojno njena lastna vlada, ki bo ščitila interese ukra-

jinskega naroda. Ta vlada se mora tudi enako, kakor vse druge države, udeležiti mirovnih pogajanj, konferenc in kongresov. Oblasť sovjeta ljudskih komisarjev ne sme razteza na vse Rusijo, glasi ne na ukrajinsko demokratsko republiko, zato mora tudi mir, ki ga namerava skleniti Rusija s svojimi nasprotniki, veljati za ukrajinsko republiko le tedaj, če vlada ukrajinske republike te pogoje prizna in podpisuje.

8. Mir v imenu vse Rusije more skleniti le vlada, ki jo sestavijo vse republike in državne organizirane pokrajine. Če bi bilo nemogoče v kratkem sestaviti tako vlado, more skleniti mir le združena vlada vseh teh republik in pokrajin. Ukrajinsko generalno tajništvo ostane zvesto načelu splošnega demokratskega miru, stremi za tem, da ga pospeši in smatra za potrebno, da se njegovi zastopniki udeležijo mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem. Ob enem hoče generalno tajništvo, da se zadeva miru dopolni na internacionalni konferenci, na katero kliče ukrajinska vlada vse bojujoče se države.

Podpisana sta generalni tajnik Volodimir Vinničenko in tajnik za mednarodne zadeve.

Odgovor centralnih držav.

Na to noto so vlade štirjezeze brzojavno odgovorile tako le:

Nota generalnega tajništva ukrajinske demokratske republike vsem bojujočim se in nevtralnimi državam kaže, da je neobhodno potrebno, da se zastopniki ukrajinske demokratske republike udeležijo vseh mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem. Nemčija, Avstro-Ogrska, Bolgarska in Turčija smatrajo za potrebno izjaviti, da so pripravljene pozdraviti zastopnike ukrajinske demokratske republike kot udeležnike pri mirovnih pogajanjih. Ob enem opozarjajo, da bi bili ukrajinske zastopnike podpravi tudi pri pogajanjih za premirje. Brest Litovsk, 26. decembra 1917. Pooblaščenči delegati štirjezeze Kühlmann, Czernin, Popov, Nesimbeg.

RAZPOLOŽENJE V PETROGRADU.

Bern, 2. januarja. »Daily News« poroča iz Petrograda: Odgovor osrednjih držav na mirovne predloge maksimalistov, je v celoti napravil dober utis. »Dien«, glasilo zmernih, piše: Jasna, kategorična odpora vseh teh volin vose doseženih osvoboditev in pripravljenost, obnoviti vsem narodom neodvisnost, ki so jo med vojno izgubili, stavi izjavo četverozveze kot višek svetovne vojne. Ne da se povedati, kako je nemška izjava utrdila boljševiško stališče. Brez dvoma pa so se okrepili najbolj, ker so sprejeli 10 zastopnikov socialno-revolucionarne stranke v sovjat ljudskih komisarjev. Zdi se, da bi imeli boljševiki, če bi zdaj pristupili sestanku ustavodajne skupščine, celo Rusijo za seboj.

Berolin, 2. januarja. »Berliner Tagblatt« poroča iz Stockholma: Avstrijski državni poslanec Breiter, ki je na poti v Ljov pasiral Stockholm, se je ustavil deset dni v Petrogradu in imel dolge pogovore s Trockim in Leninom. Trocki je optimist z ozirom na mirovno možnost. Lenina upa po mirovnem sklepu izvesti svoje reforme, posebno kmečko.

Izmena vjetnikov.

Basel, 2. januarja. Na pogajanjih za izmenjo vjetnikov je ruska vlada zaprosila, da naj se najprej pošlje domov v Nemčijo internirani ruski socialisti in poljski delavci.

Ententa in mirovna pogajanja.

Stockholm, 3. januarja. Petrogradski poročevalec švedskih listov izve iz diplomatskih krogov, da so se ententni državniki v Rusiji odločili, oddati izjavo, da za entento ni drugega izhoda, kakor da se prične s centralnimi državami pogajati za mir. Buchanan je pisal tozadevno Lloyd Georgeju in opozoril na potrebo, da ententa popusti. Vsi ententni poslaniki so izjavili svojim vladam, da v sedanjem položaju ne vidijo drugega izhoda, kakor da se ententa udeleži mirovnih pogajanj.

Berolin, 2. januarja. »Deutsche Tageszeitung« poroča iz Zeneve: »Journal de Peuple« piše, da so se ententne vlade zedinile dati v prvih dneh meseca januarja ruski vladi odgovor.

Zeneva, 2. januarja. Listi pripominjajo k prestolnemu govoru v Jassyju, da ne omenja z nobeno besedo premirja. To dokazuje, da se je romunska vlada upirala odobriti premirje. Prestolni govor naglašja, da Romunija še ni pripravljena opustiti aspiracije, ki je vsled nje prišla vojno. To ni govor odpovedi, nega govor zaupanja, sile in neupogljivosti volje. Romuni so uverjeni, da je v njihovih rokah nadaljevanje vojne ob strani zaveznikov do srečnega konca. Oni trdijo pomembno intaktno silo, ki je treba z njo računati.

Amsterdam, 2. januarja. (Kor. urad.) Glasilo londonskega poročila Reuterjevega urada iz Petrograda z dne 2. januarja go-

vori »Pravda«, o Angliji in Francoski kot o naših prejšnjih zaveznikih. Ljudski komisar za pošto in brzojav na severni fronti je poslal poštnemu in brzojavnemu uradu okrožnico, v kateri pravi, da zapade vsak strogi kazni, kdor bi razširil kak oklice francoskih ali ameriških socialistov »teh imperijalističnih najemnikov«.

Lloyd Georgeove novotene brzojavke.

Rotterdam, 2. januarja. Izven neke poslanice angleškemu narodu, kjer Lloyd George pozivlja narod, da se z vso silo zavzame za stvar, ki se je izjavila zanjo demokracija sveta in izven poslanice kolonijam in dominiem, je poslal ob koncu leta pozdravne brzojavke tudi japonskemu ministrskemu predsedniku, Wilsonu, Orlandi in ministrskim predsednikom Francije, Srbije, Rumunije, Belgije, Portugalske in Grške. — V brzojavki v Tokio pravi: Zahvaliti se hočemo japonskemu broduju za veliko pomoč, ki jo je v preteklem letu dalo zavezništvu. V brzojavki Wilsonu omenja predvsem ligo prostih narodov, ki le zdaj kot varuh pravice in svobode sveta. Clemenceau je brzojavil, da nam vsak dan, ki mine, mora potrditi, da ves uplovestva teži v zmagi naših zaveznikov. Vsa dan dokazuje, da postaja medsebojno prijateljstvo in spoštovanje vedno bolj lepilo naše zveze.

NEODVISNOST FINSKE.

Petrograd, 1. januarja. (Korresp. urad.) Agentura. V svojem odgovoru na zahtevo finske vlade glede priznanja neodvisnosti finske republike predlaga sovjat ljudskih komisarjev v polnem soglasju z načelom svobodne samoodločbe narodov to le:

1. Prizna se politična neodvisnost finske republike.

2. V sporazumu s finsko vlado se naj postavi poseben odsek zastopnikov obeh strank, da izdelata one načrte, ki so potrebni vsled odcepljenja Finske od Rusije.

Litevski narodni svet v Švici.

Berolin, 3. januarja. (Kor. pr.) Vrhovni litevski narodni svet v Švici, ki je bil postavljen od vseh litavskih organizacij v Litevski sami, v Rusiji, Ameriki in Švici kot vrhov. zastopstvo litevskega naroda, je ravno kar sklenil tole:

1.) Litevski narod se smatra že sedaj prostega vseh vezi napram ruski državi.

2.) sklicujoč se na princip, razglašen od držav, da morajo narodi sami odločevati o svoji usodi, ima litevski narod pravico in dolžnost, da sam odloča o svoji usodi in da izposluje svojo neodvisnost od držav.

NEMCI O BREST LITOVSKU.

Dočim pri nas po nepotrebnem cenzura onemogočuje vsako kritično razpravo o važnih teritorialnih pogajanjih v Brestu Litovskem, se v Nemčiji listi lahko popolnoma prosto izražajo o tem. Seveda so sode povsod odvisne od stališča poindnih strank, vendar pa v nobenem strankarskem tabornu ni najti odobravanja predloga osrednjih držav, ki ureja bodočo obliko spornih obmejnih dežel. »Vossische Zeitung« približno označuje stališče leve. V nekem članku namreč pravi: Verujemo li v resnici, da bo ruska duša brez tožbe in brez vsega prebolela, da se ji odtrga toliko in toliko dežel. Mogoče je tem ljudem revančih bolj tuja, kakor Francozom. Potem se porodi druga ideja; in če ne v ruskih možganih samih — Angleži jo vržejo med ruske mase, kajti Angleška ostane zaveznica Rusije, ker ji mi porivamo rusko državo v roke, kajta narodi, ki jim zdaj dajemo svobodo, bodo tvorili glavna ognjišča angleške agitacije. »Se ostreje piše »Vorwärts«, centralna glasilo socialne demokracije: »Nemogoče je, da izostane na Angleškem in Francoskem mnenje, češ, osrednje države so si sicer prilastile frazeologijo Rusije, a niso se umislile v njen duh. Osrednje države bi morale dokazati, da ne nameravajo nobenega umetnega ljudskega glasovanja uporabljati za svoje imperijalistične cilje. Tak poskus bi povzročil le nove nemire na zunal in znotraj.« — »Kreuzzeitung« pa obratno obupuje nad pogoji zavezniških vlad, češ, da so popolnoma izdale nemške narodne interese. — Deželno društvo nemške »Vaterlandspartei« pa je za vzhodno Prusijo poslalo nemškemu cesarju poslanico, kjer pravijo: »Dosele objavljeni rezultati pogajanj v Brestu Litovskem, so v širokih nemških krogih izzvali težko skrb, da, resno malodusje, kajti ti krogi ne morejo razumeti, da zmagovalci že vnaprej opuste vse, kar je meč tako silajno pridobil. V samoodločbo narodov ne verujejo, ker, kdo vendar ne vé že naprej, kako bi angleški denar uredil ljudsko glasovanje.« Na nemškega cesarja se nanaša še posebna prošnja, naj pooblaščenec, ki vodi pogajanja v Brestu Litovskem, izrecno narodi, da jim služi za izhodišče zahtev in svojega obnašanja natančno nadaljevanje novega oblikovanja evropskih mej, kakor so ga začrtale hrabre nemške armade. — Glasilo centra »Germania« pa piše, da dolgočutev resnične ljudske volje v delstvu ni tako lahka, kakor si jo predstavljajo ruski delegati. Tudi utesnitev osrednjih vele-

sil, da so bile pripravljene na mir brez aneksij, pride v poštev, ker so mislile na splošni mir. Zato se ne more prelovedati zadnje besede, predno se ne da pregledati razvidov splošnega miru.

Švedski socialisti proti separatnemu miru.

Stockholm, 2. januarja. (Kor. urad.) V tukajšnji ljudski hiši se je vršilo večeraj veliko delavsko zborovanje. List »Sozialdemokraten« smatra to zborovanje za pričetek združenja internacionalne proti separatnemu miru. Glavni govornik je slikal nevarnosti separatnega miru za socialno demokracijo. Zato naj nastopijo velike mase in prisilijo svoje vlade, da razmotrivajo možnosti spozumnega miru. Tukajšnji zaupnik boljševikov Johanson je izjavil, da separatni mir ne vsebuje nobene nevarnosti za Švedsko ali Rusijo. Ne verjame, da se bo dala oživiti internacionala. Separatni mir bo zlomil oholost zapadnih držav in jih bo prisilil k miru.

Premirje na ruski fronti.

(Vtiel avstrijskega častnika o položaju in razpoloženju ruske armade.)

Na ukrajinskem bojišču, dne 28. decembra.

Premirje. Na fronti vlada tišina, noben strel ne poči. Drug proti drugemu teži, mo, se opazujemo in v. amisu pogodbe o premirju tudi razgovarjamo. Nasproti nam stojijo sami mlajši letniki od 21—30 let, le malo jih je nad 30 let. Za zimo so dobro opremljeni, dobro rejeni, poleg redne hrane in kruha (dnevno 2½ funta t. j. 1022,5 g) dobivajo čaj in sladkorja, da preostaja. Severni del fronte utegne biti slabše prekrbljen kot ukrajinski, ker severno gubernijo ležijo ob proгах idoših ekoli mesta, kjer so se ponavljali v zadnjem času opustini nemiri. Po ruskih vesteh so bile čete na teh mestih 2—3 dni brez zveze z zaledjem — in če se to pogosto ponavlja, je umevno, da je severna fronta slabše prekrbljena.

Glede mnenja o sedanjih ruskih in svetovnih vprašanjih je treba ločiti približno 10% naobrazencev od ostalih 90% (okroglo 40% je analfabetov). Prvi so skeptični glede separatnega mira, ne verujejo v dolgotrajnost boljševiške vlade, so mestoma precej nacionalno pobarvani, pričakujejo izmene notranjega položaja od ukrajinskega vpliva in moči v povolkih gubernijah. Obrat el predstavljajo brez večjega krvoprelitja, češ, da se bliža čas, ko bo boljševiška vlada morala priznati, da tako radikalnih preobratov, kakor el jih oni mislijo, ni mogoče izvesti, vsaj ne v tako kratkem času, da bi med tem v nevrotini publiki, ne prišla druga mnenja na površje in do večjega javnega vpliva. O podrobnostih malo vedo povedati, na fronto prihajajo v v zadnjem času edino socialistični listi, niti ti ne redno. Z boljševiške svobode so nezadovoljni, ker zapira ljudi drugegačnega mišljenja in rekvirira za svoje svrhe ti, ekarne, kjer so se tiskali opozicijski listi. Lenina samega smatrajo za nemškega agenta, ki je bil baže v zaprtim vagonu z nemškim denarjem poslan v Rusijo. Tej smeri pripadajo skoro brez izjeme vsi častniki.

Nasproti pa stoji ogromna večina ruskega vojaštva, ki pohaja iz kmečkih in mestnih delavskih vrst. Ti imajo sedaj tudi na fronti odločilno moč v rokah. So v svoji nazorih ali bolje rečeno v geslih socialistični skrajne smeri. Njihova psihologija je brez kombinacij političnih mislečega človeka. Sovražijo buržoazijo kot reprezentantno kapitala, ne razločujejo malega meščana od bogataša, po mnenju častnikov, štejejo k buržoaziji vse, kar se umiva z milom in rabi britve. Njihova politična šola so shodi, na katerih govorijo agitatorji. Ko smo v avgustu sledili s Karpatov Rusom na umikanju, smo videli pri Zabajhu — 20 kilometrov za tedanje fronto — na nekem travniku postavljeno veliko desko z napisom: Tu se vršijo vsako nedeljo popoldne vojaški mitingi. Vsi prosti vojakji so vabljjeni, da se teh shodov udeležijo. Danes je velika večina ruskega vojaštva tako zagrižena v radikalna gesla, da v njih notranjosti ni prostora za nikak pomislek, v njih ni dvoma. Kerjenski, Kornilov, Rozjanko itd. to so jim sami izdajalci. Miljukov je sicer vrget carja, toda hotel je sam postati dik, tator in uničiti revolucijsko socialno svobodo. Zahtevajo mir, toda splošen mir, posamezniki se spominjajo tudi revolucijskega programa o samoodločbi narodov, toda imajo pri tem pred očmi v prvi vrsti narodnostne razmere v Rusiji. Od avstrijskih Slovanov poznajo samo imena Čeh, Poljak in Jugoslovani. Avstro-nemška rusko pisana lista »Ruski Vjestnik« in »Nedelja« radi sprejemajo, tudi čitajo pa malo verjamejo in pravijo, da je to prikladno za pečko v njih zemljanki, tako nazivajo svoje kaverne.

Odkar je premirje, je trgovski promet v nevtralni zoni med žičnimi ovirami dosti

živahom, posebno na onih prostorih, kjer se ljudi hitijo na malo oddaljenost 200 do 300 korakov. Blago za blago, papir nima vrednosti, ker ga je težko zamenjati. Pri nas stoji visoko v kurzu žito, sladkor, mlačni kruh. Rusi pa povprečno po indusu, streljaki izdelani n. pr. britve, ure, zrcala, noži, tobak, alkoholne pijače. Podnovi se kupujejo dobi v okviru predpisa, zvečer in ponoči se baje tudi obliki v skopih v navadi.

Na vprašanje, bode-li se streljali, odgovarjajo: »Ponudili smo mir, to ne pomeni našega poraza niti nemške zmage. Pokazalo se bo, če Nemčija res hoče demokracijo. Če ne, ostanemo dalje v okoliščini, da če bomo tudi še streljali, bomo se pa po vaših mestih tudi še kašajo revoluciji znaki — tega mi želimo, da pride doba oplojene proletarijata, ko sploh ne bomo nikakoli človeško klanje ne bo moglo nastati.«

Razmerje vojaštva k častnikom je formalno tovariševsko. Pripravo vojak ogo-varja častnike s tovarišči, dejansko je oficir same strokovne vodilje vojaškega vzbujanja, na vzgojo vojaštva, na smer mišljenja pri vojaštvu nima sedaj skoro nikakovega vpliva, niti nima pravice do disciplinarnih kazni. Tudi v zunanjih odznakih je šla ruska revolucija uspešno do finca: na kaj dni ne opazimo nikakih častniških značkov več, še celo mala roleta na čepici je izginila. Razmotrivajo celo vprašanje, če bi ne kazalo dajati častniku isto plačo kot prostaku, namreč 7½ rublja mesečno. Moštvo je napram častnikom silno nezahupno, vsem komandam se priklanja zastopnik izvoljenega moštva. Tu pri nas jim pravijo »fide«, na severu izven ukrajinskega ozemlja pa »komiteji«. Vsa ukrajinska predstava tedaj odobrova s častnikom sopodpisuje. Če ruski častnik govori s avstrijskim, se običajno pridruži ruski prestop kot kontrolni organ. Neupanja v teh skrajnih mejah si človek ne more lahko tolažiti: to more roditi, le prehod in pohod revolucije, misli iz absolutizma v nasprotju skrajnem. Naravno je tudi, da za te okoliščine častniki zbor silno trpi, ker se čuti ponižanega. Gmotno neodvni častniki se skušajo umakniti tem razmeram. Prapravi vodi nadporočnik, stotnik mladi poročnik. Kdo zadržuje tako vojaštvo v tem mrazu na fronti? Na to mi je moštvo odgovorilo: »Mi sami, mi poznamo disciplino na tovariševski vzajemnosti. Mi ničesar nečemo od vas, pa tudi pod svoje zemlje vam ne damo. Ali ste videli naš odpor in svoje izgube, ko ste v avgustu hoteli proti Kijevu?«

Alli je smatrati potemtakem rusko armado še sposobno za boj, ako sila nekaj kilometrov široke fronte, velja za celo črto od Balte do Črnega morja?

Vse poteze notranjega življenja v ruskem vojaku nosijo danes izključno obramben značaj. Ruski vojak si želi domov, ljubi svojo redovno, svoje telo in kos zemlje, na kateri živi. Pojem celokupnega naroda in velike Rusije mu je dosti tuj po razumu in srcu. Ruski vojak je danes egoist, kojega pogled ne seže preko ozkega obzora naj osebnejših interesov. Za napadalo vojno današnjih ruski vojak ni sposoben. Toda ruski vojak je pa tudi naiven kot dete. Izrabljajo njegovo naivnost za ga demagoški glas gajala v ekstremitetah — in v stadiju te naivnosti ga je s pravo metodo z enako lahko potegniti iz sedanjega položaja. Boljševiki in njih zaupniki odbori so edini faktor, kateremu vojak verjame in od katerega se pusti voditi. Da bi pa ti svojo dodelo, danjo smer v armadi opustili, ni pričakovati, razun, če bi mirovna pogajanja ne uspele in če bi se kapitalistične in buržoazne stranke popolnoma odrekale vplivu pri političnih gospodarskih reformah boljševikov, kakega programa morda za koncesijo vpliva v zunanjih političnih in drugih vprašanjih. Gotovo je, da ententa tudi glede Rusije še ni zadnjih in najmočnejših kart igrala, vendar računa z dejstvom socialne revolucije in s trenutnim vodstvom boljševikov; s katerimi hoče v svetovnih vprašanjih poskušati sodelovati. Če se to izjavi, potem bo morda ententa igrala zadnje trumpe v prilog novim, kadetskimi stranki bližje stoječim smerem. Tu stojimo pred novim krvprolitjem v ruski državljanski vojni.

Homatije na Ruskem.

Amsterdam, 2. januarja. V Petrogradu narašča agitacija za monarhijo. Na cestnih oglih so bile te dni nalepljene proklamacije, ki pozivljajo narod, naj obnovi zopet carstvo in izvolijo velikega kneza Aleksaja za regenta.

Berlin, 1. januarja. Iz Rusije prinaša »Vorwärts« tole poročilo: Rusko častništvo prinaša skupno resolucijo, ki je bila »prejeta na konferenci centralnega komiteja ruske socialnodemokratske stranke (menševikov), centralnega komiteja stranke socialnih revolucionarjev, centralnega komiteja ljudskih socialistov, centralnega odbora devetih in vojaških svetov v Rusiji v prvotni sestavi, to je onih, katere so boljševiki razgnali in katerim je predsedoval Cideze, in centralnega odbora so vseh kmečkih poslancev vse Rusije. Resolucija oporeka aktivno legitimacijo boljševikov za pogajanja s centralnimi državami in s vsem naglasom poudarja, da premirje ne veže nikogar, kakor le boljševiki.

Glede izključitve kadetov iz konstitucije, ante pomena »Vorwärts« iz ruskih listov se tale poročila vlade ljudskih komisarijev: Socialnodemokratski govorniki izjavljajo, da je odlok napravil mučen vtis v vsej deželi. Nedotakljivost poslancev se mora varovati. Socialni revolucionarji se predlagali, da naj se dekret preklicuje. Temu nasproti zastopata Ljenta in Trocki odločilo, ne stališe ljudskih komisarijev. V Rusiji sta po njih mnenju sedaj samo dve stranki, ki boljševiki in kadeti, vse druge stranke omahujejo med tema dvema. Med boljševiki in kadeti ni misliti na sporazum, tudi ne v »ustavodajnem zboru. Zato je treba poskrbeti, da se tam čisto izrazi volja delavcev in kmetov. V tem smislu je ljudski komisar za armado in mornarico Kriljenko tudi izdal odredbo na oboroženo silo, v kateri nanašja neposredni konec vojne. Odpor zavrnitvov ga ne bo zadrl. Poziv pravi: Sklenimo mir brez zavrnitvov, ker hočemo ti nadaljevati vojno. Delavci in vojniki na Anglijskem, Francoskem in v Italiji nas ne bodo obojevali, marveč nam bodo sledili.

Iz vlade boljševikov.

Petrograd, 2. januarja. (Kor. urad.) Agencija. Oblasť sovjetov v Ukrajini, naša od dne do dne. Jekaterinoslav je po polnoma v rokah sovjeta. Prigrave za odposiljanje žita na sever se pospešujejo.

Stockholm, 2. januarja. (Kor. urad.) Glasom poročil ruskih listov so dobile tebe boljševikov močnejša ojačenja iz Kavkazja. Zanimajo se se trdnici kozaki odzadaj potopnim četam pot v Rostov. Buržoazija, Kijev - Odesa - Verone - Donau osamlje je baje pretrgana.

Amsterdam, 2. januarja. (Kor. urad.) Glasom sem dospeli poročila Ruzskega urada iz Londona, da maksimalistična vlada imenovala Maksimoviča Ljvina za veleposlanika v Londonu.

Lugano, 2. januarja. »Stampa« poroča iz Londona, da kljub dogovoru s petrogradsko vlado angleška vlada Rusov, Čerterina in Petrova še ni izpustila.

Amsterdam, 2. januarja. (Kor. urad.) Reuter poroča iz Londona: Dovolj sil za četno rusko armado pod šerbačevom, ki je sestavljena iz ukrajinskih vojakov, je prenehala. Sestavili se je vojaško revolucijo, narni komite. Med maksimalisti in romunsko vlado so se vršili brzogovorni dogovori povodom zarote proti ruski revoluciji. Kakor se je izrazil Trocki, je dogovor romunske vlade nezadovoljiv. Zarota je nastala valed plenjenja in pustošenja po romunskih vaseh s strani ruskih vojakov. Romunska vlada je posredovala, da vzdrži red.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. januarja. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Premirje. Italijansko bojišče. Nobenih posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. januarja. (Kor. urad.) Zpadno bojišče. Na raznih točkah fronte artiljerijski boji. Blizu obali smo pri posrednem podvzetju vjeli več sovražnikov. Francoski sunki v Cham-pagni severno od Prosna in severno od Lemesnila so se ob našem ognju ponesrečili.

Vzhodno bojišče. Ničesar novega. Na makedonski in italijanski fronti je položaj neizpremenjen. — v. L.

NEMSKO VECERNO POROČILO.

Berlin, 3. januarja. (Kor. urad.) Z bojišč ničesar novega.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

3. januarja. Nikakih pomembnih dogodkov na fronti. V noči na 2. januarja so oblozili sovražni letalci Castel Franco zopet s bombami. Dve bolnišnici sta bili polno zadeti. 15 ranjencev je ubitih.

Ameriška pomoč na morju.

Berlin, 2. januarja. Kakor poročajo listi, se omejuje pomoč, ki jo daje Amerika na razpolago zavezniškim pomorskim silam, na nekaj U - čolnov, približno četrtno, kar premore ameriško mornarstvo teh ladij. Spravljeni so v Queenstownu, Brestu in pri Azorih. Tudi za prihodnje leto se ne more pričakovati kakšnega bistvenega ojačenja ameriške pomoči. Križark ali drugih velikih ladij Amerika ni mogla dati.

Angleška in Holandska.

Haag, 2. januarja. Angleška vlada izdaja od novega leta v Amsterdamu angleški dnevnik »British - News«. Tiskajo ga v tiskarni amsterdamskega »Telegraaf« in prevzema od tega tudi vsa poročila. Ob enem ga porablja za članke, ki ne sozljajo s »Telegraafom«. V novotisti številki objavlja predsednik nizozemskega prekmorskega trasta in največje holandske banke pogovor o angleško - holandskih odnosih. Ne verujem, da doseže Anglija s trgovinsko prepuščeno svoj cilj, kajti za dolgo ne bodo mogli izostati protukrepi holandske vlade, kajti če ne bo prosta uporaba ameriškega kablja obnovljena in če se ne ugotovi vladnim predlogom o razsodišču v samskem in kliskem vprašanju, sem gotov, da holandska vlada ne bo pošiljala in dostavljala brzokaj, ki se tičejo izključno angleških interesov.

Zatruje se, da bo angleški veleposlanik v Washingtonu Spring - Rice odstopil. Njegov odstop pa še nikakor ne pomeni izpremembe dosežajne politike.

Politične vesti.

= Zaupni shod narodne stranke.

Dne 13. januarja ob 12. popoldne se vrši v Mariboru v Narodnem domu po § 2 zborovalnega zakona shod zaupnikov narodne stranke z glavno točko o političnem položaju primerni reorganizaciji slovenskih političnih strank. Vabilo se na shod tem potom zaupniki narodne stranke, s pripombo, da se osebnost vabila ne bodo razpoložljiva in da se legitimacije dobe na dan shoda v Mariboru. — Predsedstvo narodne stranke štajerske.

= Znamenito komfiskacijo je več-raj odredil ljubljanski k. kr. državni pravdnik. Objavili smo člančič, ki je pripovedoval, kaj se je našemu zunanjemu ministru grofu Czerninu v Silvestrovi noči sanjalo. Sanje niso bile prijetne, to je res. Da pa se bomo z njihovim popisovanjem pregrešli proti kazenskemu zakoniku, to se nam ni sanjalo. Člančič je bil v nekoliko poredni obliki napisana kritika politike grofa Czernina. Državni pravdnik pa je smatral, da smo »z zasmehovanjem zaukazali ali razsodbe oblastij v nič devali«, oziroma »zoper državne oblastije ali zoper posamske organe vladarstva glede na njih uradovanje nadražiti skušali« in nas je dal pod § 300 kaz. zak. češ, da smo krivi »pregreška podsumovanja«, ki zapade zaporu med 1 do 6 mesecev. Nesrečni avtor pa je (če bi g. državni pravdnik zanj vedel) povrh še izpostavljen nevarnosti, da ga oblast kot spisalca take pritožbe iz kraja ali cele kronovine odpravi. Od kdaj je politika grofa Czernina zankas ali razsodba oblastij, nam ni znano. Pritoževanje zoper posamske organe vladarstva glede na njihovo uradovanje na vendar zakon je takrat prepovedano, kadar se podaniki pritožujejo »ko

manjše manj«. G. grof, češ, da pravica menda ne bo trdila, da se slovenski narod proti politiki grofa Czernina ni majo kaj priložnosti. Če pa to tako, potem naj obrani svoje mnenje, kaj se sebe in naj ga ne skuša uveljavljati s pomočjo kazenskega zakonika.

= »Domoljub« in S. L. S. Na zadnjem skupniškem shodu S. L. S. so posamezni govorniki tudi ostro napadali »Domoljuba«, ki je bil v sporu med dr. Sesteršičem in S. L. S. smiljivo nevtralen. Sprjeta je bila resolucija, ki zahteva koreniti preobrat. V svoji najnovejši številki odgovarja »Domoljub« na napade tako - le: V debato je prišel tudi naš »Domoljub«. Nekdo se je hudoval nad njim, češ, da je premalo goreče širil jugoslovanske ideje in vse, kar je v zvezi z njo, — in pa da v notranjih, domačih bojih ni imel izrazitega stališča. Glede prvega: Nekaterim kritikom bi bilo svetovati, da bi bolj točno brali »Domoljuba«, pa bi se prepričali, da smo do malega v vsaki številki, odkar se je to vprašanje manovo sprožilo, približili primerno opozorilo in poudarek naših jugoslovanskih zahtev. Uredništvo je mnenja, da je »Domoljub« tudi v tem oziru storil svojo dolžnost, oziraje se seveda na razmere ogromne večine njegovih bralcev in na toliko in toliko majnih vojskinskih težnj našega ljudstva ter na gorje, ki tare v sedanjih stiski naš rod. — Če je izpočetka, ko je naša jugoslovanska deklaracija šele pronikla na luč,šla kratka beseda majlnega dvoma — kar se je pa že neštokrat popravilo —, ali naj se to še sedaj umetno izrablja pred javnim zborom na način, ki bi se prilagel kakemu liberalnemu listu? — Glede drugega: Smer »Domoljuba« so začrtali naši katoliški shodi. S te smeri — hvala Bogu — še ni krenil. Ko so se pojavile »struje« v stranki, je »Domoljub« večkrat glasno klical in pozival na slogo, naj se nespornostimljenja pojasje in odpravijo, da pridemo skupaj; a strasti so se razpaljale dalje. »Domoljub« se ni mogel in smel odločiti za strastno, bojovito in neplemenito pisavo, ki se je naselila v del našega katoliškega časopisa, ker je bilo uredništvo vsled izjav in groženj, ki so dohajale, uverjeno, da bi bil tako odbit pretežni del naše zaslusne duhovščine. Ta pa je stebel katoliškovega društva, ki »Domoljuba« gmotno podpira in mu je dolžno v dvomljivih slučajih dajati nasvete. Uredništvo se nikakor ne brani, ravneti se po navodilih društva, oziroma konsorcija, ki naj določi pravce za bodoče. — Mimogrede se pripominjamo, da »Domoljub« pod sedanjim urednikom še nikdar ni opletal z besedami »fronda«, »jerob«, »slepac«, tudi ni nčier in nikogar »srovno zmerjal«, kar bi se po »Slovenčevem« poročilu z dne 28. decembra utegnilo »Domoljub« po krivici oprati. — Medtem je, kakor se zdi, kriza v »Domoljuba« že rešena. Dosedanji urednik Čadež je moral odstopiti ter objavila no zaključku lista sledečo »Objavo«: Ko se dosežanje uredništva vsled nevzdržnih razmer in vsled nesrečnih političnih homatiji loči od millega mu »Domoljuba«, izvršuje prijetno dolžnost, da se vsem p. n. sotrudnikom, dopisnikom in prijateljem za izkazano pomoč najtopleje zahvaljuje.

= Za deklaracijo jugoslovanskega kluba in prof. dr. Stadlerja. Puljski »Hrvatski List« prinaša nastopno pismo, adresirano na škofa dr. Stadlerja: Vaš program smo prečitali s strahom, ker ste nas Istrane prodali narodni smrti. Ali mar ni tako? Mi Vas ne smatramo za tako naivnega, da nam bodo Nemci priznali, kadar porušijo slovenski zid, ki nas ščiti pred nemškimi navalom. Gre za morje. Radežeta najodločnejše protestiramo proti Vašemu programu. Ne verujemo, da ste Vi sami ta program postavili na tak način. Navdušeno pa pozdravljamo deklaracijo in delovanje naših narodnih zastopnikov. — Kanfanar, dne 26. decembra 1917. — Rudolf Brnobič, svečenik; Jakob Strgar, učitelj; Marica Bajčić, učiteljica; Karlovaris, učitelj. Upravičenemu njihove-mu strahu pred narodno smrtjo se pridružujejo vsi Hrvati in Slovenci Istre, obojajoči Stadlerjev program, ki prezira Istro.

= Nova madžarska stranka. Razmere v madžarskem parlamentu so, odkar je dr. Wekerle prevzel vlado, jako neurejene. Večina je ostala grofu Tiszi zvesta in je torej proti kabinetu in zlasti proti volilni reformi v opoziciji. Ministrstvo podpira stranke takozvanih osemindesetnikov, neodvisna stranka, ustavna stranka in klerikalna ljudska stranka, ki pa so vse skuopaj v parlamentu v manjšini in tudi medsebojno v ne baš priateljskem razmerju. Ko je vlada izdelala načrt za novo volilno reformo, kateri se Tisza in njegovi ostro protivili, akoravno je tudi ta volilna reforma v posmeh demokratični misli in koncem koncev nič drugega nego z raznimi demokratičnimi gestami opremljena utrditev madžarske hegemonije, in in ko je ta volilna reforma dobila predskadnik vladarja ter bila predložena budimpeštanskemu državnemu zboru, je postalo jasno, da si mora ministrski predsednik ustvariti novo večino, ako hoče spraviti svoj projekt pod streho. Naravno pot bi bila seveda apel na volilce. Toda na Madžarskem se delajo večine že po dveh metodah, za katero se je po precel dolgem premišljevanju odločil tudi ministrski predsednik Wekerle. Čez novo leto je bil Wekerle na Dunaju, da predloži cesarju program nove stranke, ki in hoče sestaviti iz dosedanjih somišljenikov vladne

večine in Tiszove večine. Nasprotnikom volilne reforme nudi dr. Wekerle silajen kompromis. Vlada hoče demokracijo volne pravice na Ogrskem. Dobro! Sprejemni zakon, ki v bistvu prav nič ne spremeni na dosedanjih absolutističnih posicij madžarstva in ne da nemadžarskim narodom na Ogrskem (ki imajo, kakor znano, nadpolovično večino) prav nobenih pravic, ki pa na zuna izgleda precej demokratičen. Zato pa nam mora vladar koncedirati razdvojitve armade. Ogrska naj dobi samostojno vojsko z madžarskim službenim in občevalnim jezikom, ki naj ima skupno z avstrijsko armado le generale ter vrhovno vodstvo. Tako Ogrska postane tudi na vojaškem polju samostojna in madžarska oligarhija dobi v svojo pest novo silno sredstvo za »madžariziranje« mladine slovenskih in drugih nemadžarskih narodov na Ogrskem. Ministrski predsednik Wekerle upa, da bo s programom, za katerega hoče že vnaprej dobiti cesarjevo privoljenje kot garancijo za njega bodoče uresničenje, mogel sestaviti iz pristašev dosedanjih madžarskih strank novo močno vladno stranko. Madžarska praksa je vedno enaka. S strogo doslednostjo stremijo Madžari po popolni samostojnosti ogrske države in vsako priliko, zlasti pa tiste, ko je ali monarhija ali pa dinastija v zadregah in težkočah, izrabijo, da si izvojujejo nove koncesije. Kako si Madžari predstavljajo ureditev ogrske države no vojni, je povedal eden izmed njihovih najimenitnejših politikov grof Andrássy v svojem novoletnem govoru, v katerem je dejal: »Mi vztrajamo pri konceptu enotnega madžarskega političnega naroda in se ne spuščamo v nobena nova minoritetna prava za nemadžarske narode.« S takimi načeli se pripravljajo Madžari na mir v znamenju demokratizacije in samoodločbe narodov. — Najnovejša poročila pravijo: Wekerle je odločen odstopiti ter povzročiti najhujšo notranjo krizo, ako vladar ne odobri njegovega vojaškega programa in ne privoli v razdvojitve armade. Madžarski politiki upajo, da se bo cesar pritisku vdal.

= Proti princu, da narodnostno vprašanje ni zunanje-politično vprašanje držav se obrača znani nemški politik Gothein v »Berliner Tagblatt«. Gothein sicer trdi, da se načelo narodne samoodločbe ne da izvesti zgoli iz nacionalističnega stališča in da tudi znanstveni pacifizem priznava mešani narodnosti državi isto uravnovesnost, kakor enotni narodni državi, pravi pa: Ako smatramo mednarodno organizacijo in mednarodna razsodišča za neobhodna, da preprečimo nove strašne svetovne katastrofe, potem se teh institucij ne smemo izogibati tudi tam, kjer so potrebne, da vzroke vojne v krali zadušimo, potem tudi ne smemo se sklicevati na državno suverenost, kajti končno pomenja vsaka meddržavna organizacija in vsako razsodišče omejitve suverenosti. Reklo se mi je: Avstrija s svojimi narodnostnimi težavami se v te načrte sploh spuščati ne sme. Nasprotno! Ako smo se že odločili za organizacijo narodov in ako smo v mirovni pogodbi sklenili urediti narodnostno vprašanje, potem bi bila kompetenca stalnega haškega razsodišča baš za Avstrijo največja sreča. Ljudje so se morali v tej vojni mnogo novega naučiti, zakaj ne tudi tu, kjer zahteva moralna, pamet in politika, da se stori odločen korak naprej.

= Ljubi Bog kot vsenemški agitator. Pod tem naslovom poroča »Berliner Tagblatt«, da postaja vsenemška agitacija na fronti vedno bolj groteskna. Tako so razdeljevali na fronti pridigo nekega župnika Heckenrotha, ki proklanja kompromisni mir kot največjo nesrečo za nemški narod, češ, kri najboljših nemških sinov bi vplila proti nebu za masčevanje nad onimi, ki se hočejo odreči večji in silnejši domovini. Zdi se mi, pravi župnik Heckenroth, kakor bi vsemogočni Bog sam potoval po naši deželi in, opozarjajoč nas na očitne dokaze, ko nas je rešil in nam pomagal, izrekel proti nam strašno tožbo in obtožbo: »Kaj sem tisto rili nemški narod moj? S čim sem te razžalil, da se mi zahvaljuješ s tem, da ne veruješ, da nimam poguma in da obupavaš?« — Kakor nadalje poročajo časopisi, na fronti prav pridno preganjajo tiste nemške liste, ki se ogrevajo za sporazumni mir.

= O razmerah na ruski fronti nam piše prijatelj našega lista z ruskega bojišča: V ruski armadi prevladujejo skrajni socialistični in demokratiški nazori. Demagoški gesla boljševiške smeri so močno vdomežena med preprostimi vojaštvom. Častniki imajo svoje misli, ne verujejo na možnost separatega miru (trajnega); so pa v vsem kretanju močno odvisni od svojih komitejev, ki so jim prideleni službeno kot kontrolni organi.

= Čehi in Romuni. Kakor poroča madžarski »Az Est«, je »Češki Narodni svet« v Parizu pod vodstvom prof. Masaryka že leta 1915. bil v zvezi z Romunijo, da bi romunsko in češko politiko spravil v sklad. Ko je leta 1916. izbruhnila romunsko - nemška - avstrijska vojna, je isti »Češki Narodni svet« poslal v Bukarešto pozdravni telegram in izrazil svoje veselje, da je Romunska nastopila; podpisani so bili Masaryk, glavni tajnik docent dr. Beneš, kot zastopnik ogrskih Slovkov dr. Stefanik. Bratranec se je zahvalil in zagotavljal, da se Romuni bojujejo tudi za Čeha.

= Bolgarske zahteve. Bolgarski poslanik v Berlinu, Rizov, je izdal delo: Bolgari in njihove zgodovinske, etnografske in politične meje. Zanimi-

vo je, da zahteve, ki jih stavi Rizov, ne gredo tako daleč, kakor mnogih drugih bolgarskih politikov in da razvija za rešitev srbskega, albanskega in črnogorskega vprašanja predloge, ki bodo v Bolgariji sami gotovo naleteli na mnogobrojen odpor. Bodoče meje balkanskih držav — pravi Rizov — morajo biti po možnosti naravne in naj oklepaio ljudstva v njihovih narodnih formacijah. Turčija mora dobiti v Evropi svoje sedanje, v turško - bolgarski rektificirski konvenciji 4. avgusta 1915 določene meje proti Bolgariji. Romunija bo končno in nepreklicno morala opustiti staro Dobrudžo, ki jo je berlinski kongres leta 1878. obdaroval z njo, kakor tudi na novo, 1. 1913. ugrabljeno Dobrudžo; umakne se na svoje stare meje onkraj stare Donave. Bolgarija mora združiti vsa ozemlja, ki so ji bila pri berlinskem kongresu leta 1878. odvzeta in razdeljena sosedom, namreč Makedonijo, Dobrudžo in ozemlje pri Nišu. Bolgarija ima tudi do teh ozemelj narodne, moralne, zgodovinske in geografske pravice. Razen tega si mora Bolgarija prisvojiti tudi timoško kotlino, ker je bolgarska zemlja, leta 1833. od Turčije prepuščena Srbiji in od tega časa tudi nikdar ni bila pritegnjena v srbske meje. Posest timoške kotline je izven tega za Bolgarijo nujna potreba, da dobi ozemlje, naslanjajoče se na Ogrsko; to je za Bolgarijo ravno taka življenjska potreba, kakor za Srbijo izhod na morje. Če si Bolgarija prisvoji Makedonijo, se mora njeno glavno mesto in pristanišče Solun nevtralizirati kot svobodno mesto, ali naj postane kondominij Grške in Bolgarske. Srbija se obnovi v okviru mej, ki nastanejo po povrnitvi omenjenih ozemelj Bolgariji. Združijo se s celo Črno goro razen Lovčena, s celo severo - zahodno Albanijo, z metoliškimi ozemljem in Kosovim poljem. Na ta način dobi izhod k Jadranskemu morju in razpolaga z dvema pristaniščima. Črna gora se združi s Srbijo, ker si črnogorski narod vroče želi to združitve. Za Albanijo priporočajo Rizov razdelitev med sosedne balkanske države. Grška a, povečana z Epirom in južno Albanijo, naj povrne ozemlje, ki ga je v letu 1913. iztrgala Bolgarom.

= Turški prestolonaslednik o mirovni zahtevah Turčije. »Vossische Zeitung« objavlja razgovor s turškim prestolonaslednikom o mirovni pogajanjih v Brestu Litovskem. »Turki se nahajajo že 7 let, od tripolitanske vojne sem, neprestano v vojni«, je dejal turški prestolonaslednik. Turška armada že celo stoletje takorekoč ni odložila orožja (turški prestolonaslednik misli na boje Turčije proti krščanskim narodom na Balkanu). Mi te vojne nismo pričeli, da bi osvajali, temveč le da branimo svojo zemljo. Po tem načelu se ravnamo tudi v Brestu Litovskem, zlasti ker v Rusih, ki tam odkrito in moško govorijo, ne vidimo več svojega sovražnika. Mi zahtevamo, da nam mir vrne vsa naša ozemlja in da naš kalifat (versko poglavarstvo carigradskega sultana nad vsemi Mohamedani) ostane nedotaknjen. Mi zahtevamo kar je za popolni razvoj našega gospodarstva ter za varstvo naše narodne in verske kulture potrebno.

= Ruska socialna demokracija in boljševiki. Stockholmski »Socialdemokraten« objavlja sledeči manifest združene ruske socialdemokratske stranke na ruske narode in na proletarijat zapadne Evrope. Izredni kongres združenih ruskih socialnih demokratov, na katerem je zastopanih 110.000 organiziranih delavcev, konstatira, da je (boljševiški) soviet ljudskih komisarijev prenapolnjen ječe s političnimi jetniki, med katerimi se nahajajo pristaši naše in drugih socialističnih strank. Socialisti in somišljeniki meščanskih strank so bili aretirani zgoli le kot politični nasprotniki skupine, ki je zurpirala oblast; proti njim ni dvignjena nobena obtožba. Med njimi se nahajajo člani ustavodajnega zbora. Z vsemi jetniki pa se postopa tako poniževalno in nasilno, kakor le v času carističnega režima in hujškanje ljudskih komisarijev je dobilo tak značaj, da smo prisiljeni pričakovati, da se namenoma pripravila kravavo masakriranje jetnikov, ki se ne morejo braniti. Kongres pozivlja ruski proletarijat, da naj neodločnejše protestira proti grozovladi, ki ponižuje rusko revolucijo, izjavlja, da so voditelji boljševiške stranke odgovorni za vsa nasilstva, da so zavestni hujškalci ter sklene, da obvesti socialistične stranke zapadne Evrope o zločinih, ki se pripravljajo. — Tako ruski socialni demokrati, bratska organizacija nemške in naše socialne demokracije. Kakor je videti, se njihovo mnenje o boljševikih precej razlikuje n. pr. od sodbe, ki jo ima »Napreje«, pa se precej bližja sodbi, oziroma jo še znatno prekaša, o kateri so rekli naši centralisti, da je lumnarija, podlost in ne vemo kaj še vse. Morda bodo sedaj naši socialni demokrati svoje nazore revidirali. Manifest njihovih ruskih sotrudgov jih skoro naravnost pozivlja, da se pridružio protestu proti boljševiškim zločinom. Radovedni smo, ali bo glas zatiranih in preganjanih ruskih socialnih demokratov vzbudil pri naših oboževalcih boljševikov kaj odmeva.

= Hendersonov nagovor na londonskem delavskem zborovanju. Na zborovanju angleških delavskih organizacij v Londonu dne 28. decembra, prisotnosti kakih 800 poslancev, zstopnikov približno 3¼ milij. delavcev je bilo. »Kakor poroča Reuter, prebrnajti smo ministrskega predse-

ka. Potem je prebral Henderson dolg nagovor, kjer pravi med drugim: Vojno je treba smatrati zdaj kot boj med starim in novim vladnim sistemom. Nemčija, Noben sporazum ne more biti zadovoljiv, če ne prinese svetni popolnega nezaupanja in napadatelji militarizem in ne postavi na njegovo mesto višji nazor o narodni in mednarodni odgovornosti. Tajna diplomacija, vojaška službena dolžnost in dobičkarje iz izdelovanjem razdiralnega orodja naj postanejo v družbi svobodnih narodov nemogoče. Neposredni predpogoji načrta narodne lige je odklonitev vsake oblike gospodarskega bojkota proti Nemčiji po vojni. Govornik opozarja na Carsonov govor v Portsmouthu, kjer je trdil, da sta Avstro - Ogrska in Turčija pripravljene skleniti mir in je vprašal vlado, če ni prišla z njima pogajanja, posebno s Turčijo, kakor zdaj Nemčija z Rusijo. Mesto tega je podpirala zavzetje Jeruzalema. Čeprav na Carsonovi izjavi Turčija želi skleniti mir, vendar razširja Anglija v tej deželi svojo fronto. Ni torej čudež, če nevtalne države, Rusija in celo na Francoskem sumničijo Anglijo imperijalističnih in aneksionističnih ciljev. Ako naj delavci vrše nadaljine žrtve, mora dobiti tudi zagotovila, da so te žrtve potrebne za dosedaj trajnega in pravičnega mira. Delavstvo vztraja pri tem, da Nemčija prizna neko brezporojno najmanjšo mero, ki jo mora sprejeti. Po drugi strani pa ne smejo okrepiti zavezništva nobene dvoma o tem, da se bo nadaljevalo le za ideale in principe, a ne zaradi osvoboditve. Delavstvo zahteva priliko, da deloči v koliko je Nemčija pripravljena, sprejeti njihov mirovni program.

Za deklaracijo iz za politiko Jugoslovanskega kluba.

Izjave za deklaracijo z dne 30. maja 1917 so nadalje poslali do konca leta 1917 še: občina Zalna pri Visni gori. Dolenja vas pri Ribnici, Gomilsko pri Celju. Zveza Jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor, Cerklje na Primorskem, Nekarje, Bralno društvo Orel, Jugoslovanska strokovna zveza, Dekliška zveza in vsa katoliška društva v Trbovljah, zbrana v skupni seji v Društvenem domu v Trbovljah dne 23. decembra 1917, občina Sv. Gregor, Solčava, Krog pri Središču, Jastrebovi pri Središču, Vodnari, okraj Ptič, Gralska vas, okraj Celje, Bežin, politični okraj Končice, Konjska občina, Frankolovo, okraj Celje, Brezen, okraj Končice, Ljubina pri Vitanju. Vsem najtolejša zahvala! Jugoslovanski klub.

Občinski odbor (ozir. knjižniško o.k.o.) je v izvanredni seji dne 16. oziroma 17. decembra enoglasno sklenil sledečo izjavo: 1.) Navdušeno in v največjem zadovoljenju odobravamo odločno in jasno politiko Jugoslovanskega kluba in izrekamo našelnu kosp. dr. Korošcu posebno zahvalo za vztrajno in nesebično delo v državnem zboru in v delegacijah. 2.) Izrekamo pa svoje najgloblje nezaupanje in zaničevanje vsem srhopenim izdajalcem naše deklaracijske politike in jih pozivljamo, da odločijo svoje mandate, ker zlorabljajo poverjeno jim zaupanje in kruto žalijo pravo našega zakonitega naroda. Menimo dr. Šupertiča in sodruge. 3.) Pozivljamo Jugoslovanski klub, naj v bratski zvezi s Čehim Slovanom in Ukrajinsko zvezo v delegacijah neomajno pri svoji zavetvi o samoodločbi narodov, ki tvorijo edino pravilno politiko za skorajšnji trajni in plodonosni mir. 4.) Vernimo in trdno smo prepričani, da je ni na svetu sile, razven nesloge in lastne nemoci, ki bi bila zmožna, da ustavi ali uniči razvoj našega trojednega slovanskega naroda, ki le sicer še mlad, a vreden in zmogljiv življenja, ker hoče živeti. — V era nam prinese zmago in svobodo, a ne vera pogin in ostančno robstvo. Z vero v bodočnost! Sledi podpis.

Slovensko ženstvo za deklaracijo.

Podpisane žene in dekleta na ježici se vdano zahvaljujemo prevažnemu gosp. knjezoškofu dr. Jegliču za odlični in jasni nastop v Ljubljani dne 13. septembra 1917 za edinstvo vseh slovenskih političnih strank in za njegovo požrtvovalno delovanje za trajen mir v zmislu sv. Očeta papeža Benedikta in našega presvetlega cesarja Karla. V edinstvi leži moč! Zato odobravamo in navdušeno pozdravljamo združitev naših poslancev v Jugoslovanskem klubu in se pridružujemo klubovi deklaraciji z dne 30. maja 1917 z odločno zahtevo po narodni združitvi pod habsburškimi vladarji. Obsojamo vsako politiko, ki razdira edinstvo naših poslancev! — Sledi 492 podpisov.

Slovenske narodne žene in dekleta občine Naklo pri Kranju slovesno izjavljamo, da smo z dušo in srcem za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter želimo iz dna srca miru! — Sledi 479 podpisov.

Žene in dekleta horjulske občine slovesno izjavljamo, da smo s celim srcem za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba. — Sledi 340 podpisov.

Žene in dekleta občine Selca so podpisale sledečo izjavo: Izpolnjuje oporoko našega nepozabnega domačina dr. J. Ev. Kreka se žene in dekleta občine Selca, ki to je rajni tako neizmerno ljubiti z vsem srcem, pridružujemo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba v trdnem prepričanju, da mora po teh strašnih žrtvah našemu jugoslovanskemu narodu zaslati solnce zlate svobode. — Sledi 1115 podpisov.

Novoletna vošila naših vojakov.

Vsem znancem in vrlim slovenskim dekletom voščilo k novemu letu vse najboljše: Četovodja Zega Vekoslav, Trst; strelci: Pertot Leopold, Nabrežina; Košice Josip, Granojce, Dol.; Znidaršič Fr., Zorovnica, Notranjsko; Izanc Josip, Laže, Notranjsko; Renar Jožef, Stial, Primorsko; Vendermin Karel, Smarنو; Lozej Alojzij, Podgora; Valentin Ernest, Opatja; Stanič, Andrej; Opatja; Potepan Franc, Ilir, Bistriča, Notranjsko; Milč Angelj, Repnčič, Notranjsko; Gasperčič Ivan, Ljubno, Stajersko; Primožič Karel, Bezovica, Istria; Častniški sluga Čok Just iz Loulerja pri Trstu; Četovodja Klimeč Anton, Medana, Brde, vsi pri 5. strelskem polku, oddelke strel. pušk.

— Vsem dragim, ki so doma in vsem čitateljem »Slovenskega Naroda« pošiljamo slovenski fantje in možje najiskrenejše pozdrave in srčno voščilo za novo leto 1918: Storie Ivan, Osredok, St. Vid nad Cerkljami; Fatur Andrej, Drskovče, St. Peter; Pleško Gasper, Dobrova pri Ljubljani, vsi v rezervni bolnišnici v Tušnu pri Dunaju. — Najiskrenejše pozdrave pošiljajo podpisani celoma narod, borečemu se za našo emancipacijo, voditeljem, kateri se bore za našo pravo, one ideje, za katerimi stremi vsak kulturni narod. Zvesto zasledujemo po »Sloven. Narodu« vse gibanje v monotonni tulin, edino to nas navdaja z upanjem na boljše čase za naš narod. Želimo srčno novo leto slovenskim milicim narod. 5. 33. korakaloča stotinja pešpolka 87, vojna pošta 279, korporal I. Melanšek, Kranjc Rudolf, Zupanič Josip, Ivan Robek, Janez Stuhac, Verveger Leopold, Silbar Avgust, Krejačič Franc. — Podpisani pošiljamo najiskrenejše novoletne pozdrave prijateljem in znancem, posebno slovenskim dekletom in primorskim beguncem. Da bi se skoraj vrnil v svojo ljubo domovino! Četovodja Peter Medvedšek; desetniki: Ludvik Foršič, Rott F., Valenčič F., Požar A.; poddes. Gomišek Gabriel; infanteristi: Avgust Čolli, Mayrič Ciril, Vojčina Ivan, Volk Jos., Pahor Franc. — Srčno novo leto in pozdrave od domačega pešpolka št. 2: Četovodja Strakelj Ivan; desetniki: Bogataj Anton, Klinkon Andrej, Strelčič Ivan, Strelčič Alojzij, Luketič Andrej; poddesetniki: Lubišina Jožef, Poturak Franc, Gregorčič Alojzij, Rebenkar Martin; strelci: Jerina Franc, Bajc Jožef, Stele Alojzij. — Slovenski fantje in možje iz postojanske okrožja in Goriskega, ki smo pridržali trnovojniškemu bataljonu 142 pošiljamo iskrena voščila za novo leto vsem našim ženam, staršem, sestram, bratom, sorodnikom, znancem in prijateljem in našim vrtil dekletom iz naših vasi. Se posebej pozdravljamo naše slovenske poslance, ki se bore za nas v znamenju 30. maja: Anton Horj, Četovodja iz Dornberga; Anton Sorli iz Podmelca; Anton Kanceler iz Solkan; Ivan Sinigoi iz Dornberga; Rogelj Leopold iz Lince na Krasi; Ivan Cernigoj iz Oslice pri Vipavi; Ivan Pahor iz Opatja sela, vsi iz goriskega okraja; Anton Blažek iz Razdraga pri Postolj; Jernej Premrl iz Predjame; Anton Ambrožič iz Planine, iz postojanskega okraja. — Z Italijanskega bojišča pošiljamo novoletne pozdrave slovenski fantje - minometalci ob Plavi: Mihael Špenko, vas Bukovica; Avgust Feliks, Lož; Lavrič Jožef, Reber; Orimek Anton, Selo, Lumburk; Kren Ivan, Kočevje. — Veselo in srčno novo leto želijo stajerski fantje od 4. prostovoljn. stajerskega bataljona, ki se že tretje leto bojujejo proti verolomnemu Lahu. Na veselo svidenje v kratkem v Ljubli domovini: Fran Ožul iz Čadram, Konjice; Alojzij Vozle, Koz. Ponikva, Celje; Vinko Orač, Videm ob Savi; Ivan Kocuvan, Sv. Andraž v Slov. gorah; Vinko Lah, Redica ob Paki; Peter Skrijanc, Komenda pri Lintomeru; Toni Bratkovič, Vel. Janisberg; Alojzij Kranjc, Mala Nedelja; Fran Mor, Zalec pri Celju. — Srčno veselo novo leto žele in srčne pozdrave pošiljajo vsem Slovincem in Slovincem in čitateljem »Slov. Naroda« slovenski vojak v dunajski vojni bolnišnici: narednik M. Zlovar, St. Vid pri Ljubljani; desetnik Jožef Sodnik, Timjan pri Kopru; pešec Jožef Gabrijelič, Prelesje pri Gorici. — S sčuznih Italijanskih gor najlepše voščilo k novemu letu: Anton Plišot, Selo na Gorislem. — Veselo voščilo za novo leto vsem ljubim rojakom iz lepe goriske okolice: Biljenci slovenski fantje: Lukežič Jožef, Cijan Jožef, Batistič Joahim, Gorjanc Anton in Frančiškin Franc, vsi pri 97. pešpolku. — V nadi, da nam prinese novo leto mnogo sreče in manj bridkosti in da praznujemo prihodnje božične praznike skupno z našimi dragimi, želimo vsem Ljubljancem in Ljubljankam, slovenskim znancem: Veselo novo leto. Slovenski fantje gorškega strelskega polka št. 2 na Italijanskem bojišču: Joško Wernis, narednik; Janiko Müller, enoletni prostovoljec, desetnik; Zvonko Lasič, enoletni prostovoljec, četovodja; Joško Boskovič, četovodja; Peterja Ignacij, narednik; Joško Pavlin, četovodja. — Voščimo veselo novo leto vsem bralcem »Slov. Naroda« slovenski fantje z Jug. Mihelič Avgust iz Skrbine na Kravi; Toni Tomič iz Ilirske Bistrice; Toni Zagar, Tolminec; Jurij Novak z Vrhnice; F. Marinčič z Dolenskega; Kozovina, Stajersko; I. Fras, Stajersko; Oton Maki, Celje; Pleško, Ljubljana; Prešern, Ljubljana; Zaveršnik, Stajersko; Einspiter, Koroška; desetnik Skerlec. — Priiskrenejše pozdrave in veselo novo leto žele slovenski fantje od Jadranske obale vsem bralcem in bralcem »Slov. Naroda«. Vsi pri brozavskem oddelku: Tone Leben, Ivan Serjak, Franc Murn, Jožef Mohar, Franc Legan, Jernej Gvozdena, Andrej Marušek, Fran Fajdiga. — Srčno novo leto! Ze vstaja zvezda svobode vedno višje na obzorju našem. In morba bode v bodočem letu zasijala z vso svojo krastost. Močroče v novem letu izpolnijo vsi naši volji in sicer na svobodni naši ljudski zemlji. To si žele vsi naši bratje tudi tukaj v Hercegovini, a katerimi se sedaj veselimo in vam želimo srčno novo leto 1918. Milko Senčar, Slavko Gohar, Rado Pregrad, Janjo Karba, Franjo Pančič, Josip Bertole in dr. pešpolka št. 87. — Vsem znancem in zna-

kan želimo srčno novo leto slovenski fantje 97. pešpolka Letos jih praznujemo že tu v Bukovini, upamo pa, da jih bomo drugje že na naših slovenskih tleh. Arko Vladimir, kadetaspitant; Kamenšek Janjo, kadetaspitant; Vlad. Anžlovar, kadetaspitant; Četovodja Groselj Fran; Tavcar Fr. — Srčno novo leto vsem Slovincem in Slovincem žele v olonjski bolnišnici na Moravskem se nahajajoči zavedni slovenski fantje: Loize Štribar z Rake; Fran Marolt s Skočljana pri Turjaku; Ivan Grom z Vrhnice; Fr. Valani z Lesc, Gorenjsko; Lindič iz Mokronoga. — Veselo novo leto žele slovenski fantje in možje baterije metal. min vsem slovenskim dekletom in ženam, prijateljem in znancem iz Italijanske dežele: Ciril Novak, Novo mesto; Zabar Franc, Kostanjevica; Rudman Slavko, Metlika; Ule Ivan, Planina; Rak Alojzij, Sočani; Olip Tomaž, Gorje pri Bledu; Tement Anton, Ptič; Zorko Maks, Brežice; Gonsa Simon, Ptič; Antoljš Ptič; Zagar Jožef, Trst; Čeh Ivan, Ptič; Danen Anton, Kontovelj, Primorsko. — Veselo in srčno novo leto želimo podpisani fantje domačega pešpolka št. 17 1/34 komp. Četovodja Pečlin Franc, Vrhnika; desetnik Mirko Kemperle, Ljubljana; poddesetnik Anton Šitar, Krize pri Trzinu; Anton Beg, Ljubljana; Fran Skodlar, Brezovica; Brudar Franc, Trebnje. — Srčna voščila k novemu letu pošiljajo slovenski fantje trdnjavskega polka št. 4 ob sinji Adriti vsem čitateljem »Slov. Naroda«: Alfred pl. Batistič, Orehovlje p. Gorici; Juvandič Anton, Rakek; Mlekuš Anton, Log pod Mangartom; Podbelski Mih. Domžale; Jakob Pušnik, Sv. Lenart; Fran Lorber, Slov. Bistrica; Mrzljav Jakob, Ljubljana; Leban Ivan, Idrija (Tolminsko).

Mariborsko pismo.

(Od našega poročevalca.)

Poglavje o nemškem patriotizmu in slovenski narodni dolednost. Ko so naši slovenski denarji zavoditi pokopali par hla, ki so bile dotlej v nemški posesti, so zagnali Nemci po vseh nemških tleh grozen krik o ogroženem nemškem posesti in slovenskem nasilstvu, ki raje kupuje nemško posest kot pa daje odvisev denar za vojna posojila. Na to so si jo Nemci se lepše izmislili, in pričeli agitirati proti podpisovanju sedmega vojnega posojila, češ, ne kaže dajati vlad nemškega denarja, ker se je udala slovensku kurzu. Na to je bilo sopot par dni, v katerih se je nabiralo po celih deželi za vojne dobrodelne namene. V mislih imamo »vojaški dana« (Soldatentag). Tu se je zgodilo, da niso pustili naši patrioti svojih otrok, deklet in dečkov, da bi po cestah nabirali; boje tudi radi slovenskega kurza, ki vlada v Avstriji. Tako so slepi in še slepe za to, da morejo sami na skrivaj prosteje svoj denar nalagati. Naše mesto se je pomnožilo za par tucatov tistih, ki so iz vojne dobili stotice, nekateri celo milijone, premoženja, dočim so preje komaj tihali. Ker so julija in avgusta 1914 najbolj divjali in klicali za vojno, bi bilo popolnoma naravno in samoposebi umerno, da bi sedaj tudi prostovoljno od svojih ogromnih dobičkov, podpirali državo, zlasti vojno oskrbovno, in pridno podpisovali vojna posojila. Tode polmilijonarji in milijonarji kot so vinotisti Hansmaninger, Pugi, paromilijarji Scherbaum in Franz itd. itd. nala, gajo denar — v nanovo kupljene hlice, od kojih imajo posamezniki že kar cele trakte v mestu, ali pa si kupujejo po deželi velike posesti, v graščine. Že leta 1915. so se polastili za ceno 220.000 K Ballonove hiše v Edmund Schmidovi ulici. To hišo je na javni prodaji izdralbala »Posojilnica«, a nabirajoče raznih sr. deželosodnih svetnikov tamozna razodoba kasacijskega dvorja, je dosejala, da je hiša bila prisvojena gre. majn trgovcem. Gg. Hansmaningerji in Pugi kar mečejo s stotinico na nakupovalne hla. Pri tem naj omenimo sledečo zgodbo: slovenska narodna rodbina je ponudila svoje hišo najprej slovenskemu denarnemu zavodu in sicer za 120.000 K. Denarni zavod ponujene kupitje ni akceptiral in hišo je kupil eden gori navedenih nemških gospodar. Temu gospodu so prepušili prodajalca, Slovinci, premožni ljudje, svoje hišo — za 100.000 K. torej kar za 20.000 K ceneje. Slovenska gospoda je menda takole kalkulirala: če prodamo svojo hišo slovenskemu denarnemu zavodu, je dala v red, da pri tej kupitji 20.000 K več zaslužimo, ker smo narodno zavedni in ne, rodno doledni če pa prodamo Nemcem, pa je narodna zavednost in narodna dolednost itak hla v franje in za to lahko dmo svoje posest za 20.000 K ceneje... To so »nerodnjaki«!

Drobti se ostale dežele. Dne 27. in 28. decembra je po celih deželi na no. to in prav izdatno sapadel sneg. Sedaj ga je kot druga leta koncem januarja, železniški in navadni poštni promet še nista preveč ovirana, pač pa brzojavni in mesto, na tudi telefonski. Zima je zgodaj pritnila; upajmo, da je bode sopot skoro ko, noc. — Na Tezmem pri Mariboru je takozvan izkalkulni kolodvor južne železnice. Tam stoji vseh na stotine vagonov naj raznovrstnejših vlakov, ki valed desolantnih prometnih razmer ne morejo dalje. Tu imajo tatje svoj eldorado in vsako noč izgube blaga za tisoče kron. Tatje so tako drzni, da kradajo iz vojaških in civilnih vagonov, odstranjujo začasno pismo, po tem pa jih obsejlo sopot nazaj. O tatovini ni steda in — jih tudi nikoli več resno ne zasleduje. Tako vojaška uprava kot ona južne železnice sta izjavili, da ne prevzame nobenih jamstev več za ukradenno blago. — Sedna letina bode na stajerskem kot na Nitjem Avstrijskem zaplenjena. Zgodilo se bode to haje za to, da se omeji cvetoča tihotapska trgovina. Polovica zaseznega sadja bode takoj oddana mestom po deželi in Dunaju. Določile se bodo znova najvišje cene. Danes velja 1 kg jabolk v malih mestih še po 2 K in še več. — Silno slabe razmere vladajo glede naše pošte. Brozjavni bodijo iz Kranjake na pr. v Maribor po 24 ur, v Gradec po 36 ur. Ekspresna poštna pisma za leto pot po dva do tri dni, dotim rabijo navadna pisma skoro normalni čas. — Čerovski val ni Panjo je izbruhnil dožar v hiši posestnice Marije So. lina. Dožar otrok posestnice je bila tako opočenih, da sta kmalu na to umrla. Stavejši otrok, Sletna hčerka je nalirala petro, lajko, malja pa ji je s trako svetila. Petrolejša se je prebrala in petrolejš se je vžgal. Zopet malomarnost stavejš, ki pre. pače dele odraščati otrokom? — Kako nas tarbajo naši vojni vjetniki, je najlepši dokaz to le: nek vjetnik pripoveduje, da je koncem septembra t. l. vzel v Gornji Ita. lji 1 kg sovredne 72 v, 1 kg fine rize 40 do 50 v, 1 kg fine rize 72, 30. 90 v do 1 K 40 v, 1 kg fine bele moka 32 v, a 1 l olja 40 do 70 v, 1 l vina pa celo 40 v do 1 K.

Mi pa vemo, da je prišlo v Gornji Italiji že avgusta 1917 do hravalov radi pomanjkanja živila.

Vesti iz primorskih dežel.

Izsrski begunci med dolenja - avstrijskimi Nemci. Martin Grakalič pripoveduje v »Slovenskem Listu«, kako se godi istrskim beguncem v Dolenji Avstriji in navaja med drugim to - le: Na božični dan se je pripetilo, da so nekatere mlade Istrane na cesti obkolili pa jih hoteli nabiti. K sreči sem bil jaz tam, pa sem vprašal iz kakega vzroka, nakar so mi odgovorili: Naš kruh jeste in tuja moramo pregati z naše zemlje. Resnica je, da smo njim tuji, vendar pa smo isti državljani in ako bi potpeli, bi bilo to njim v čast, tako pa dopneemo s seboj nepozabni spomin na dolneavstrijske Nemce, kateri ostane neizbrisni v zgodovini. Pred 14. dnevi sem bil v gostilni s par našimi ljudmi. Eden izmed teh je bil obleden v našo narodno nožo iz južne Istre. Približal se mu je neki Nemec, star kakih 40 let, in pričel oba psovati. Zmerjal jih je z izdajalci in zakaj da se ne uče nemško, ko vendar znajo jesti nemški kruh. Oba sta molčala, ker nista vedela, kaj brblja nemški sovražnik. Vstal sem in mu odgovoril mirno, naj ne napada teh ljudi, ki trpe po nedolžnem, marveč naj jih pusti v miru, kajti vprašati moremo edino Boga, zakaj trpe, kar samo on to vé. Ta zvesti »patriot« je nato odgovoril: »Kaj ste tudi Vi eden izmed tistih?« Odgovoril sem: »Da, tudi jaz sem eden izmed tistih!« Nato me odvrne: »Po Vaši obleki bi ne bil sodil, da ste tudi Vi izdajca. Kdor ne ljubi Nemca in njegovega jezika, ta je izdajca. Svoje besede je potrdil z udarcem z roko po mizi. Povedal je nadalje, da je Dunajan in da noče več z mano govoriti. Dragi čitatelji, kje je oni, ki opiše našo bedo in naše trpljenje v Gmündnu?

Državni redarji v Gorici so končno dobili pripadajočo jlm draginjsko doklado. Zahvaljujejo se za njio v prvi vrsti državnemu poslancu dr. Urbaču.

V Sežani je umrl gospod Valentin o važnih teritorialnih pogajanjih v Brestu Stoila, bivši lesni trgovec in posestnik, v visoki starosti 92 let.

Vsi namestništvni uradi poslujejo od 2. januarja dalje zopet v Trstu.

Na Crkli - Metodovih ložah v Trstu se začne po božičnih počitnicah redni ponk v ponedeljek, dne 7. januarja 1918.

Kruh po 6 kron kilogram. Na Reki se je bavilo več oseb s tajno trgovino kruha, ki le cvetela zlasti o božičnih praznikih in se je prodajal kruh po 5, 6 do 7 kron kilogram. Končno je policijska oblast prišla take trgovke s kruhom in jih primerno kaznovala.

Kto se nabala gorisko društvo (predsedništvo) »Svoj dom« v Gorici? Ali se obstoja in ali misli še obstojati in poslovati? Kam se je v tej zadevi za čas obrniti? — U d.

Kdo vé kaj? Ivan Stiličgoj iz vasi Barbane, pošta Dobrovo v Brdih, išče svoja dva sina Ivana in Bazilija, oba vojak. Kdor bi kaj vedel, naj mu sporoči.

Našlo se je blizu trdnjave Via Movida v Pulji nekaj denarja. Kdor je denar izgubil, naj se oglasi na naslov Anton Skodir, k. u. k. M. V. M., Marinefeldpostamt Pola.

VII. vojno posojilo.

— Pri Jadranski banki, podružnici v Ljubljani je podpisalo 472 strank skupno 8.228.350 kron sedmega vojnega posojila.

— Pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani je susediralo do inkl. 29. decembra 1917 1525 strank 9.379.200 K VII. avstrijskega vojnega posojila. Med drugimi so nadalje podpisali: Prva hrvatska štedionica, Zagreb 50.000 K; Ungariška Bank und Handels, Aktien - Gesellschaft, Budapest 50.000 K; C. kr. priv. avstrijska varovalna družba »Pöhlner«, Dunaj 1.000.000 K; Farni urad, St. Jernej, nadaljnih 22.500 K; Pavel Lapaine, Idrija 5000 K. Pri podružnici v Celovcu nadalje: Anton Danijel, Zg. Ljubče 2000 K; Ana Stangl, Podslavnja 1000 K. Pri podružnici v Sarajevu: Leopold Šremar, Sarajevo 10.000 K; Henrik Kurz, Sarajevo 5000 K; Silvio Alka, Jajce, Sarajevo 20.000 K. Podružnica Jajce Hrvatske banke d. d. v Travniku, Jajce 23.700 K. Hrvatska banka d. d. v Travniku 48.500 K. Prva srpska štedionica, Prijedor 12.000 K. Srpska banka i štedionica d. d. Bos. Krupa 19.850 K. Pri podružnici v Trstu: A. Ferfolja, Trst 100.000 K; G. Klein, Trst 25.000 K; Anton Doljak, St. Andrej 500 K; A. Bratuš, Trst 10.000 K; Glov. Crismančič, Trst 20.000 K; N. Grison, Trst 10.000 K; Alois Raja, Trst 5000 K; Franc Stefanutti, Trebič 2000 K; Jakob Taučar, Trst 500 K; Matilda Suc, Pliskovica 5000 K; A. G. Nagy, Trst 15.000 K; Ema Čampa, Trst 3000 K; Atta. Padovana, Trst 10.000 K; J. Partina & Ko., Trst 60.000 K; Anton Ukmar, Kopriva 1000 K; Bat Ferdinand, Trst 2000 K; Elizabeta Merklei, Vel. Zablje 7000 K; Jožeta Poljč, Vel. Zablje 10.000 K; Anton Kodrič, Vel. Zablje 6000 K; Albin Anšič, Trst 10.000 K; Marija Poles, Bergrad 2000 K; Josip Kocijančič, Hraštovje 1000 K; Josip Vertovec, Vel. Zablje 2000 K; Maria Markičević, Trst 5000 K; Blaž Bevk, Trst 3000 K; J. Stoka, Trst 2000 K; Ivan Novakovič, Trst 5000 K; Silverster Pernič, St. Bartolomeo 4000 K; Zorja Makovec, Vel. Zablje 6000 K; Josip Vertovec, Vel. Zablje 2000 K; Emilija Ko. sovel, Vel. Zablje 2000 K; Anton Kodrič, Vel. Zablje 2000 K; Henrik Candolini, Trst 5000 K; Anton Gomzy, Opčine 1000 K; Antta. Karla, Trst 1000 K; Samuel Dana, Trst 800 K; Peter Glazar, Trst 600 K; Ludovik Schmid, Trst 4000 K; Trgovska obrtna sadruga, Trst 15.000 K; Marija Zanussi, Trst 2000 K; Anton Filipič, Podgorje 5000 K; Narcis Zadnik 200 K; Karol Ma. tilič, Opčine 4000 K; Ljudska hranilnica in posojilnica, Trst 6000 K; »Arimateja« pogrebno društvo, Barkovlje 200 K; Flo. rian Šec, Vel. Zablje 2000 K; Alois Jer. nič, Vel. Zablje 3000 K; Viktor Mihelič, Vel. Zablje 4000 K; Jožef Čuk, Vel. Zablje 2000 K; Karolina Štor, Vel. Zablje 2000 K; Vinko Poljč, Vel. Zablje 1000 K; Leopold Troha, Vel. Zablje 1000 K; Vincenc Bat. Vel. Zablje 12.000 K; Viktor Znidaršič, Opčine 5000 K; Josip Mahnič, Dekani 1000 K; Gospodarsko društvo, Škedenj 13.000 K; Marija Coketič, Škornjača 12.000 K; Franc Čermelj, Vel. Zablje 1000 K; Frančiška Makovec, Vel. Zablje 2000 K; A. G. Nagy, Trst 10.000 K; Anton Dežman, Trst 2000 K; Oskar Schrey, Trst 500 K; Marija Svetil. nič, Rojan 1000 K; Tomaž Danen, Opčine 500 K; Uradništvo Mlekarske zveze 6000

kron; Marija Paulovič, Grimalda 2000 K; Viktorija Rauber, Vrhnje 1000 K; Alessandro Crismančič, Trst 200 K; Aleksandro Janko, Trst 200 K; Marija Rocco, Trst 500 K; Romeo Crismančič, Trst 500 K; Consorzio fra i liquoristi, Trst 500 K; Anton Poljak, Trst 2000 K; Elia Langban, Trst 2000 K; Urša Kavrečič, Krotina 3000 K; Ljudska hranilnica in posojilnica, Trst 6000 K; Ivan Volek, Trst 1000 K; Frančiška Petric, Trst 1000 K; Fany Žitko, Trst 1000 K; Romuald Zupančič, Trst 1000 K; Mate Čandak, Potok 1000 K; Carlo Nassiguerra, Trst 500 K; Jakob Partina & Ko., Trst 50.000 K; Zupni urad, Zmini 4000 K; Jožef Ukmar, Šepulje 1000 K; Dr. Anton Požar, Kopriva 1000 K; Hranilnica in posojilnica, Sv. Križ 1000 K; Zupni urad, Sv. Ivan 1000 K; Mina Mancin, Grimalda 100 K. Pri podružnici v Splitu: Simeon Bratnovič, Split 10.000 K; Občina Poljica, Priko 30.000 K; Biskupsko semenišče, Split 5000 K; Paško Požar, Knin 10.000 K; Javno dobrodelno društvo, Postire 5000 K; Društvo »Zagorac«, Lečevica 5000 K; »Konservenfabrik Brüder Mardešić«, Komiza 50.000 K; Vinko Ivanac, K. Star 5000 K; Ignac Jahnar, Split 10.000 K; Splitški odbor za podpisovanje VII. vojnega posojila, Split 100.000 K; Općinska štedionica, Benkovac 20.000 K; Općinski odbor, Grobota - Solta 15.500 K; Općinska štedionica, Drniš 100.000 K; Občina Split za pokojnikski fond občinskih uradnikov, Split 7000 K; Hrvatska štedionica, Split 28.600 K; Odbor za podpisovanje VII. vojnega posojila, K. Lukšič 5000 K; »Dalmatiae Portaland-Zement« - Fabrik, Šušurac 10.000 K; Hrvatska puška štedionica, Omiš 17.000 K; Vzájemno podpornó društvo v Dobroti, sedaj Hvar 148.000 K.

Dnevne vesti.

— Povrnitev naših kadrov v Ljubljano. Poročali smo, da se po novem letu povrnejo oba naša kranjska kadra v Ljubljano, in sicer kader 17. pešpolka iz Judenburga, ter 2. gorskega polka (27. domobran. polka) pa iz Admonta. Kakor sedaj čujemo, se pa to pred splojalno ne zgodi, in sicer zaradi transportnih težkoč, kar je popolnoma umljivo. Če bi v tem času prepeľjavali živila, kakor n. pr. komprij, repo, korenje in dr., bi vse zmrazilo in škoda bi bila veličanska.

— Koncert. Gospod Josip Krizalj, prvi basist zagrebške opere in gospod Ciril Livičar, klavirski virtuos koncertirata v Ljubljani v petek, dne 11. januarja 1918 v dvorani Uniona. Vstopnice za koncert teh dveh znamenitih slovenskih umetnikov se dobivajo od danes naprej v trafikah v Prešernovi ulici 54.

— Odmera davka o vojnem dobičku. Izpisek iz plačilnih nalogov o dosedaj odmerjenem davku na vojne dobičke za cenili okraj Rudolfovo je pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Rudolfovem (soba št. 1) v času od 8. do 21. januarja 1918 ob uradnih urah javno razgrnjen vsakomur na vpogled.

— Potovanje po ožjem vojnem ozemlju. C. in kr. poveljništvo Boročevljeve armadne skupine je odredilo, da se kordonska črta preloži na državno mejo. Torej se zahtevajo, za potovanje po vsem Primorju z zopet zavojevanim ozemljem vred nam s potovalnimi določbami armadnega vrhovnega poveljništva za potovanje po ožjem vojnem ozemlju predpisani potni dokumenti. Za državne uradnike zaščeda uradna železniška legitimacija brez specialnega vizuma.

— Razešni savitki. Za dobo težkoč, ki se pojavljajo v poštni prevosni službi, se na podlagi 5. postnega reda v smislu člens IV. uvedbene naredbe k postnemu redu določa s takojšnjo veljavo sledeč: Razven drugih razešnih zavikov se ma, rajo tudi takšni zavitki, ki razešni savitki obravnavati in taksiirati s povškom sa razešno blago, pri katerih celotne mere (višina, širina, dolžina, pri okroglih sa, klopnicah dvojni premer pokrove in višine klopnicke) presegajo 1,5 m in kateri poleg tega tehtajo 5 kg ali manj. To velja za takemi promet in za promet s Ogrsko, Bosno - Hercegovino in Nemčijo.

— Iz tobačne tovarne. Kontrolor tobačne tovarne Arcadio Bonifolli je imenovan za nadkontrolorja.

— Hud mrz. Danes ponoči se je napravil mraz, kakršnega še letos nismo imeli. Nastala je prava suha zima in vse škriplje pod nogami. Toploper je zjutraj kazal na bolj izpostavljenih točkah v Ljubljani do 19° C. pod ničlo. Zima je tu, ljudstvo pa nima ne tople obleke, ne obuvala, ne kuriva in ne živežal huda se nam bliža!

— Ustanova. Iz dohodkov razpuščene bolniške blagajne poštnih uslužbencev se razpisuje ustanova, približno 200 kron. Pravico do te ustanove imajo onemogli, potrebni poštni sluzi, pismošolci, sluge in postiljoni, ki so vsaj 15 let služili pri kakem poštnem uradu na Kranjskem. Nekolkovane prošnje, poručene od županstva in poštnege urada je vlagati do 15. januarja 1918 na predsedstvo društva c. kr. postarjev za Kranjsko in Primorsko v Radovljici.

— Trvdke, ki imajo kupčijske zveze v Varšavi in Lublinu, dobe v trgovski in obrtniški zbornici važno zaupno naznanilo.

— Umrla je v deželni bolnišnici v Ljubljani gđ. Milka Jesenko. N. v. m. p. l.

gosp. državnemu poslanca prof. Jarcu na Dunaj. V sili dne 27. novembra 1917 pa je občinski odbor županovo poročilo o napominjanju od poslani deklaracij soglasno z navdušenjem odobril. Pripominja se, da je med občanmi, ki so podpisale majnsko deklaracijo, bilo čitali v slovenskih časopisih tudi metliško občino že prvi dni novembra 1917.

Iz Metlike nam pišejo: Čujemo, da je nadučiteljsko mesto na naši šoli podeljeno nekemu mlademu gospodu, ki se nahaja pod protektoratom današnjih mogotcev v deželni školski svet. Zakaj ni imenovan za nadučitelja gosp. Barle, zaslužni učitelj, ki ima že 19 službenih let, ki je izvrstno kvalificiran in je že dalj časa vodil nadučiteljsko mesto v Metliki? To vprašanje razburja vso našo javnost. Govorci se, da gosp. Barle samo vsled tega ni postal nadučitelj, ker ni Slomskar. Ali je mogoče, da v času, ko hočemo z združenimi močmi odpravljati krivice, ki se gode nam Jugoslovanom, s sami tako pristranskim delom pravice? Dokler se bomo templi med seboj, se bo sovražnik veselil in tako dolgo nismo sposobni in morda niti vredni, da bi si izvoljevali, kar nam gre. Stranke, katerih disciplina zahteva, da se ne smejo priznati za sluge pripadnikov druge stranke in ki na eni strani zahtevajo narodno složnost, na drugi strani pa brezobzirno nadaljujejo stari sistem brezposojnega zatiranja in preganjanja somišljenikov drugih strank, niso vredne, da bi obstojale še naprej. Treba bi jih bilo odpraviti kot škodljivce našega naroda. Metliški naprednjaki — K temu dopisu pristavljamo: Po starem sistemu in po stari brezobzirni metodi, po geslu, da »kdo ni z nami, je proti nam«, postopajo danes kakor pred vojno dr. Šusteršič, dr. Lampe in njihovi tovariši. Ti imajo v deželni školski svet vsi oblast in jo zlorabljajo, kakor so jo zlorabljali vedno. Geslo metliških naprednjakov, da proč s strankami, ki jim je strankarstvo edino merilo njihovega dela, naj bi postalo program vse naše javnosti in gospodstva, kakor so Šusteršič, Lampe, Pezan in njihovi trahanti bi skoraj odklenkali.

Goriške pošte. Z dnem 18. januarja 1918 se sopen odprejo poštne uradi Dobrovo v Brdih, Kokošo in Trnovi pri Gorici in sicer sedaj samo za pismeno pošto vstev, ali službeno in zasebno rekomandacijo.

Veliko tovarno za konjak sta ustanovila veletrgovca Vladimir Arko in Karel Ebenspanger v Zagrebu z ogromnim kapitalom 12 milijonov kron. Poročajo, da ima tovarna že dosedaj nakupljenega čez 30.000 hektolitrov vina za izdelovanje konjaka, ki ga bodo predvsem izvažali na Poljsko in v Švico.

Kino Ideal. Spored za danes, petek, 4. januarja: Prvo predvajanje velikega filma »Reposšteve«. Nova pravljica o Reposštevu v živih slikah in verzih s predigro v petih dejanjih. V glavni vlogi Pavel Wegener, neprekosljivi predstavilec karakterjev. Pozor! »Reposšteve« je žel v vseh kinu — gledališčih največje uspehe. Najnovejša vojna poročila izpolnjujejo ta spored, ki se predvaja do ponedeljka 7. januarja. Primerno tudi za mladino. Kino Ideal.

Zgubila je včeraj popoldne neka gospa, ki je prišla v vlakom ob 3. s. stašeskega, na poti v mesto denarnico s 60 K, v kateri je bil tudi listek celotne pravice, glaseč se na ime Peter Petek. Pošten najditelj naj odda denarnico v našem uradništvu ali na policiji.

Izgubljen je bil na sv. Stefanu dan in Gorupove ulice do nupke cerkve posređen molek (rožni venec). Najditelj naj ga odda proti nagradi pri policijskem ravništvu.

Najdena je bila denarnica z manjšo vsoto denarja v sodnem poslopiju. Izgubljeni naj se oglasi pri vratarju v justični palači.

Aprovizacija.
+ Meso na rdeči izkaznici brez A. Stranke z rdečimi izkaznicami brez A prejmejo sveže meso v soboto dne 5. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določeno je ta-le red: od pol 2. do 2. št. 1 do 200, od 2. do pol 3. št. 201 do 400, od pol 3. do 3. št. 401 do 600, od 3. do pol 4. št. 601 do 800, od pol 4. št. 801 do 1000, od pol 5. št. 1001 do 1200, od pol 5. št. 1201 do 1400, od pol 5. št. 1401 do 1600, od pol 5. št. 1601 do 1800, od pol 5. št. 1801 do 2000, od pol 5. št. 2001 do 2200, od pol 5. št. 2201 do 2400, od pol 5. št. 2401 do 2600, od pol 5. št. 2601 do 2800, od pol 5. št. 2801 do 3000, od pol 5. št. 3001 do 3200, od pol 5. št. 3201 do 3400, od pol 5. št. 3401 do 3600, od pol 5. št. 3601 do 3800, od pol 5. št. 3801 do 4000, od pol 5. št. 4001 do 4200, od pol 5. št. 4201 do 4400, od pol 5. št. 4401 do 4600, od pol 5. št. 4601 do 4800, od pol 5. št. 4801 do 5000, od pol 5. št. 5001 do 5200, od pol 5. št. 5201 do 5400, od pol 5. št. 5401 do 5600, od pol 5. št. 5601 do 5800, od pol 5. št. 5801 do 6000, od pol 5. št. 6001 do 6200, od pol 5. št. 6201 do 6400, od pol 5. št. 6401 do 6600, od pol 5. št. 6601 do 6800, od pol 5. št. 6801 do 7000, od pol 5. št. 7001 do 7200, od pol 5. št. 7201 do 7400, od pol 5. št. 7401 do 7600, od pol 5. št. 7601 do 7800, od pol 5. št. 7801 do 8000, od pol 5. št. 8001 do 8200, od pol 5. št. 8201 do 8400, od pol 5. št. 8401 do 8600, od pol 5. št. 8601 do 8800, od pol 5. št. 8801 do 9000, od pol 5. št. 9001 do 9200, od pol 5. št. 9201 do 9400, od pol 5. št. 9401 do 9600, od pol 5. št. 9601 do 9800, od pol 5. št. 9801 do 10000, od pol 5. št. 10001 do 10200, od pol 5. št. 10201 do 10400, od pol 5. št. 10401 do 10600, od pol 5. št. 10601 do 10800, od pol 5. št. 10801 do 11000, od pol 5. št. 11001 do 11200, od pol 5. št. 11201 do 11400, od pol 5. št. 11401 do 11600, od pol 5. št. 11601 do 11800, od pol 5. št. 11801 do 12000, od pol 5. št. 12001 do 12200, od pol 5. št. 12201 do 12400, od pol 5. št. 12401 do 12600, od pol 5. št. 12601 do 12800, od pol 5. št. 12801 do 13000, od pol 5. št. 13001 do 13200, od pol 5. št. 13201 do 13400, od pol 5. št. 13401 do 13600, od pol 5. št. 13601 do 13800, od pol 5. št. 13801 do 14000, od pol 5. št. 14001 do 14200, od pol 5. št. 14201 do 14400, od pol 5. št. 14401 do 14600, od pol 5. št. 14601 do 14800, od pol 5. št. 14801 do 15000, od pol 5. št. 15001 do 15200, od pol 5. št. 15201 do 15400, od pol 5. št. 15401 do 15600, od pol 5. št. 15601 do 15800, od pol 5. št. 15801 do 16000, od pol 5. št. 16001 do 16200, od pol 5. št. 16201 do 16400, od pol 5. št. 16401 do 16600, od pol 5. št. 16601 do 16800, od pol 5. št. 16801 do 17000, od pol 5. št. 17001 do 17200, od pol 5. št. 17201 do 17400, od pol 5. št. 17401 do 17600, od pol 5. št. 17601 do 17800, od pol 5. št. 17801 do 18000, od pol 5. št. 18001 do 18200, od pol 5. št. 18201 do 18400, od pol 5. št. 18401 do 18600, od pol 5. št. 18601 do 18800, od pol 5. št. 18801 do 19000, od pol 5. št. 19001 do 19200, od pol 5. št. 19201 do 19400, od pol 5. št. 19401 do 19600, od pol 5. št. 19601 do 19800, od pol 5. št. 19801 do 20000, od pol 5. št. 20001 do 20200, od pol 5. št. 20201 do 20400, od pol 5. št. 20401 do 20600, od pol 5. št. 20601 do 20800, od pol 5. št. 20801 do 21000, od pol 5. št. 21001 do 21200, od pol 5. št. 21201 do 21400, od pol 5. št. 21401 do 21600, od pol 5. št. 21601 do 21800, od pol 5. št. 21801 do 22000, od pol 5. št. 22001 do 22200, od pol 5. št. 22201 do 22400, od pol 5. št. 22401 do 22600, od pol 5. št. 22601 do 22800, od pol 5. št. 22801 do 23000, od pol 5. št. 23001 do 23200, od pol 5. št. 23201 do 23400, od pol 5. št. 23401 do 23600, od pol 5. št. 23601 do 23800, od pol 5. št. 23801 do 24000, od pol 5. št. 24001 do 24200, od pol 5. št. 24201 do 24400, od pol 5. št. 24401 do 24600, od pol 5. št. 24601 do 24800, od pol 5. št. 24801 do 25000, od pol 5. št. 25001 do 25200, od pol 5. št. 25201 do 25400, od pol 5. št. 25401 do 25600, od pol 5. št. 25601 do 25800, od pol 5. št. 25801 do 26000, od pol 5. št. 26001 do 26200, od pol 5. št. 26201 do 26400, od pol 5. št. 26401 do 26600, od pol 5. št. 26601 do 26800, od pol 5. št. 26801 do 27000, od pol 5. št. 27001 do 27200, od pol 5. št. 27201 do 27400, od pol 5. št. 27401 do 27600, od pol 5. št. 27601 do 27800, od pol 5. št. 27801 do 28000, od pol 5. št. 28001 do 28200, od pol 5. št. 28201 do 28400, od pol 5. št. 28401 do 28600, od pol 5. št. 28601 do 28800, od pol 5. št. 28801 do 29000, od pol 5. št. 29001 do 29200, od pol 5. št. 29201 do 29400, od pol 5. št. 29401 do 29600, od pol 5. št. 29601 do 29800, od pol 5. št. 29801 do 30000, od pol 5. št. 30001 do 30200, od pol 5. št. 30201 do 30400, od pol 5. št. 30401 do 30600, od pol 5. št. 30601 do 30800, od pol 5. št. 30801 do 31000, od pol 5. št. 31001 do 31200, od pol 5. št. 31201 do 31400, od pol 5. št. 31401 do 31600, od pol 5. št. 31601 do 31800, od pol 5. št. 31801 do 32000, od pol 5. št. 32001 do 32200, od pol 5. št. 32201 do 32400, od pol 5. št. 32401 do 32600, od pol 5. št. 32601 do 32800, od pol 5. št. 32801 do 33000, od pol 5. št. 33001 do 33200, od pol 5. št. 33201 do 33400, od pol 5. št. 33401 do 33600, od pol 5. št. 33601 do 33800, od pol 5. št. 33801 do 34000, od pol 5. št. 34001 do 34200, od pol 5. št. 34201 do 34400, od pol 5. št. 34401 do 34600, od pol 5. št. 34601 do 34800, od pol 5. št. 34801 do 35000, od pol 5. št. 35001 do 35200, od pol 5. št. 35201 do 35400, od pol 5. št. 35401 do 35600, od pol 5. št. 35601 do 35800, od pol 5. št. 35801 do 36000, od pol 5. št. 36001 do 36200, od pol 5. št. 36201 do 36400, od pol 5. št. 36401 do 36600, od pol 5. št. 36601 do 36800, od pol 5. št. 36801 do 37000, od pol 5. št. 37001 do 37200, od pol 5. št. 37201 do 37400, od pol 5. št. 37401 do 37600, od pol 5. št. 37601 do 37800, od pol 5. št. 37801 do 38000, od pol 5. št. 38001 do 38200, od pol 5. št. 38201 do 38400, od pol 5. št. 38401 do 38600, od pol 5. št. 38601 do 38800, od pol 5. št. 38801 do 39000, od pol 5. št. 39001 do 39200, od pol 5. št. 39201 do 39400, od pol 5. št. 39401 do 39600, od pol 5. št. 39601 do 39800, od pol 5. št. 39801 do 40000, od pol 5. št. 40001 do 40200, od pol 5. št. 40201 do 40400, od pol 5. št. 40401 do 40600, od pol 5. št. 40601 do 40800, od pol 5. št. 40801 do 41000, od pol 5. št. 41001 do 41200, od pol 5. št. 41201 do 41400, od pol 5. št. 41401 do 41600, od pol 5. št. 41601 do 41800, od pol 5. št. 41801 do 42000, od pol 5. št. 42001 do 42200, od pol 5. št. 42201 do 42400, od pol 5. št. 42401 do 42600, od pol 5. št. 42601 do 42800, od pol 5. št. 42801 do 43000, od pol 5. št. 43001 do 43200, od pol 5. št. 43201 do 43400, od pol 5. št. 43401 do 43600, od pol 5. št. 43601 do 43800, od pol 5. št. 43801 do 44000, od pol 5. št. 44001 do 44200, od pol 5. št. 44201 do 44400, od pol 5. št. 44401 do 44600, od pol 5. št. 44601 do 44800, od pol 5. št. 44801 do 45000, od pol 5. št. 45001 do 45200, od pol 5. št. 45201 do 45400, od pol 5. št. 45401 do 45600, od pol 5. št. 45601 do 45800, od pol 5. št. 45801 do 46000, od pol 5. št. 46001 do 46200, od pol 5. št. 46201 do 46400, od pol 5. št. 46401 do 46600, od pol 5. št. 46601 do 46800, od pol 5. št. 46801 do 47000, od pol 5. št. 47001 do 47200, od pol 5. št. 47201 do 47400, od pol 5. št. 47401 do 47600, od pol 5. št. 47601 do 47800, od pol 5. št. 47801 do 48000, od pol 5. št. 48001 do 48200, od pol 5. št. 48201 do 48400, od pol 5. št. 48401 do 48600, od pol 5. št. 48601 do 48800, od pol 5. št. 48801 do 49000, od pol 5. št. 49001 do 49200, od pol 5. št. 49201 do 49400, od pol 5. št. 49401 do 49600, od pol 5. št. 49601 do 49800, od pol 5. št. 49801 do 50000, od pol 5. št. 50001 do 50200, od pol 5. št. 50201 do 50400, od pol 5. št. 50401 do 50600, od pol 5. št. 50601 do 50800, od pol 5. št. 50801 do 51000, od pol 5. št. 51001 do 51200, od pol 5. št. 51201 do 51400, od pol 5. št. 51401 do 51600, od pol 5. št. 51601 do 51800, od pol 5. št. 51801 do 52000, od pol 5. št. 52001 do 52200, od pol 5. št. 52201 do 52400, od pol 5. št. 52401 do 52600, od pol 5. št. 52601 do 52800, od pol 5. št. 52801 do 53000, od pol 5. št. 53001 do 53200, od pol 5. št. 53201 do 53400, od pol 5. št. 53401 do 53600, od pol 5. št. 53601 do 53800, od pol 5. št. 53801 do 54000, od pol 5. št. 54001 do 54200, od pol 5. št. 54201 do 54400, od pol 5. št. 54401 do 54600, od pol 5. št. 54601 do 54800, od pol 5. št. 54801 do 55000, od pol 5. št. 55001 do 55200, od pol 5. št. 55201 do 55400, od pol 5. št. 55401 do 55600, od pol 5. št. 55601 do 55800, od pol 5. št. 55801 do 56000, od pol 5. št. 56001 do 56200, od pol 5. št. 56201 do 56400, od pol 5. št. 56401 do 56600, od pol 5. št. 56601 do 56800, od pol 5. št. 56801 do 57000, od pol 5. št. 57001 do 57200, od pol 5. št. 57201 do 57400, od pol 5. št. 57401 do 57600, od pol 5. št. 57601 do 57800, od pol 5. št. 57801 do 58000, od pol 5. št. 58001 do 58200, od pol 5. št. 58201 do 58400, od pol 5. št. 58401 do 58600, od pol 5. št. 58601 do 58800, od pol 5. št. 58801 do 59000, od pol 5. št. 59001 do 59200, od pol 5. št. 59201 do 59400, od pol 5. št. 59401 do 59600, od pol 5. št. 59601 do 59800, od pol 5. št. 59801 do 60000, od pol 5. št. 60001 do 60200, od pol 5. št. 60201 do 60400, od pol 5. št. 60401 do 60600, od pol 5. št. 60601 do 60800, od pol 5. št. 60801 do 61000, od pol 5. št. 61001 do 61200, od pol 5. št. 61201 do 61400, od pol 5. št. 61401 do 61600, od pol 5. št. 61601 do 61800, od pol 5. št. 61801 do 62000, od pol 5. št. 62001 do 62200, od pol 5. št. 62201 do 62400, od pol 5. št. 62401 do 62600, od pol 5. št. 62601 do 62800, od pol 5. št. 62801 do 63000, od pol 5. št. 63001 do 63200, od pol 5. št. 63201 do 63400, od pol 5. št. 63401 do 63600, od pol 5. št. 63601 do 63800, od pol 5. št. 63801 do 64000, od pol 5. št. 64001 do 64200, od pol 5. št. 64201 do 64400, od pol 5. št. 64401 do 64600, od pol 5. št. 64601 do 64800, od pol 5. št. 64801 do 65000, od pol 5. št. 65001 do 65200, od pol 5. št. 65201 do 65400, od pol 5. št. 65401 do 65600, od pol 5. št. 65601 do 65800, od pol 5. št. 65801 do 66000, od pol 5. št. 66001 do 66200, od pol 5. št. 66201 do 66400, od pol 5. št. 66401 do 66600, od pol 5. št. 66601 do 66800, od pol 5. št. 66801 do 67000, od pol 5. št. 67001 do 67200, od pol 5. št. 67201 do 67400, od pol 5. št. 67401 do 67600, od pol 5. št. 67601 do 67800, od pol 5. št. 67801 do 68000, od pol 5. št. 68001 do 68200, od pol 5. št. 68201 do 68400, od pol 5. št. 68401 do 68600, od pol 5. št. 68601 do 68800, od pol 5. št. 68801 do 69000, od pol 5. št. 69001 do 69200, od pol 5. št. 69201 do 69400, od pol 5. št. 69401 do 69600, od pol 5. št. 69601 do 69800, od pol 5. št. 69801 do 70000, od pol 5. št. 70001 do 70200, od pol 5. št. 70201 do 70400, od pol 5. št. 70401 do 70600, od pol 5. št. 70601 do 70800, od pol 5. št. 70801 do 71000, od pol 5. št. 71001 do 71200, od pol 5. št. 71201 do 71400, od pol 5. št. 71401 do 71600, od pol 5. št. 71601 do 71800, od pol 5. št. 71801 do 72000, od pol 5. št. 72001 do 72200, od pol 5. št. 72201 do 72400, od pol 5. št. 72401 do 72600, od pol 5. št. 72601 do 72800, od pol 5. št. 72801 do 73000, od pol 5. št. 73001 do 73200, od pol 5. št. 73201 do 73400, od pol 5. št. 73401 do 73600, od pol 5. št. 73601 do 73800, od pol 5. št. 73801 do 74000, od pol 5. št. 74001 do 74200, od pol 5. št. 74201 do 74400, od pol 5. št. 74401 do 74600, od pol 5. št. 74601 do 74800, od pol 5. št. 74801 do 75000, od pol 5. št. 75001 do 75200, od pol 5. št. 75201 do 75400, od pol 5. št. 75401 do 75600, od pol 5. št. 75601 do 75800, od pol 5. št. 75801 do 76000, od pol 5. št. 76001 do 76200, od pol 5. št. 76201 do 76400, od pol 5. št. 76401 do 76600, od pol 5. št. 76601 do 76800, od pol 5. št. 76801 do 77000, od pol 5. št. 77001 do 77200, od pol 5. št. 77201 do 77400, od pol 5. št. 77401 do 77600, od pol 5. št. 77601 do 77800, od pol 5. št. 77801 do 78000, od pol 5. št. 78001 do 78200, od pol 5. št. 78201 do 78400, od pol 5. št. 78401 do 78600, od pol 5. št. 78601 do 78800, od pol 5. št. 78801 do 79000, od pol 5. št. 79001 do 79200, od pol 5. št. 79201 do 79400, od pol 5. št. 79401 do 79600, od pol 5. št. 79601 do 79800, od pol 5. št. 79801 do 80000, od pol 5. št. 80001 do 80200, od pol 5. št. 80201 do 80400, od pol 5. št. 80401 do 80600, od pol 5. št. 80601 do 80800, od pol 5. št. 80801 do 81000, od pol 5. št. 81001 do 81200, od pol 5. št. 81201 do 81400, od pol 5. št. 81401 do 81600, od pol 5. št. 81601 do 81800, od pol 5. št. 81801 do 82000, od pol 5. št. 82001 do 82200, od pol 5. št. 82201 do 82400, od pol 5. št. 82401 do 82600, od pol 5. št. 82601 do 82800, od pol 5. št. 82801 do 83000, od pol 5. št. 83001 do 83200, od pol 5. št. 83201 do 83400, od pol 5. št. 83401 do 83600, od pol 5. št. 83601 do 83800, od pol 5. št. 83801 do 84000, od pol 5. št. 84001 do 84200, od pol 5. št. 84201 do 84400, od pol 5. št. 84401 do 84600, od pol 5. št. 84601 do 84800, od pol 5. št. 84801 do 85000, od pol 5. št. 85001 do 85200, od pol 5. št. 85201 do 85400, od pol 5. št. 85401 do 85600, od pol 5. št. 85601 do 85800, od pol 5. št. 85801 do 86000, od pol 5. št. 86001 do 86200, od pol 5. št. 86201 do 86400, od pol 5. št. 86401 do 86600, od pol 5. št. 86601 do 86800, od pol 5. št. 86801 do 87000, od pol 5. št. 87001 do 87200, od pol 5. št. 87201 do 87400, od pol 5. št. 87401 do 87600, od pol 5. št. 87601 do 87800, od pol 5. št. 87801 do 88000, od pol 5. št. 88001 do 88200, od pol 5. št. 88201 do 88400, od pol 5. št. 88401 do 88600, od pol 5. št. 88601 do 88800, od pol 5. št. 88801 do 89000, od pol 5. št. 89001 do 89200, od pol 5. št. 89201 do 89400, od pol 5. št. 89401 do 89600, od pol 5. št. 89601 do 89800, od pol 5. št. 89801 do 90000, od pol 5. št. 90001 do 90200, od pol 5. št. 90201 do 90400, od pol 5. št. 90401 do 90600, od pol 5. št. 90601 do 90800, od pol 5. št. 90801 do 91000, od pol 5. št. 91001 do 91200, od pol 5. št. 91201 do 91400, od pol 5. št. 91401 do 91600, od pol 5. št. 91601 do 91800, od pol 5. št. 91801 do 92000, od pol 5. št. 92001 do 92200, od pol 5. št. 92201 do 92400, od pol 5. št. 92401 do 92600, od pol 5. št. 92601 do 92800, od pol 5. št. 92801 do 93000, od pol 5. št. 93001 do 93200, od pol 5. št. 93201 do 93400, od pol 5. št. 93401 do 93600, od pol 5. št. 93601 do 93800, od pol 5. št. 93801 do 94000, od pol 5. št. 94001 do 94200, od pol 5. št. 94201 do 94400, od pol 5. št. 94401 do 94600, od pol 5. št. 94601 do 94800, od pol 5. št. 94801 do 95000, od pol 5. št. 95001 do 95200, od pol 5. št. 95201 do 95400, od pol 5. št. 95401 do 95600, od pol 5. št. 95601 do 95800, od pol 5. št. 95801 do 96000, od pol 5. št. 96001 do 96200, od pol 5. št. 96201 do 96400, od pol 5. št. 96401 do 96600, od pol 5. št. 96601 do 96800, od pol 5. št. 96801 do 97000, od pol 5. št. 97001 do 97200, od pol 5. št. 97201 do 97400, od pol 5. št. 97401 do 97600, od pol 5. št. 97601 do 97800, od pol 5. št. 97801 do 98000, od pol 5. št. 98001 do 98200, od pol 5. št. 98201 do 98400, od pol 5. št. 98401 do 98600, od pol 5. št. 98601 do 98800, od pol 5. št. 98801 do 99000, od pol 5. št. 99001 do 99200, od pol 5. št. 99201 do 99400, od pol 5. št. 99401 do 99600, od pol 5. št. 99601 do 99800, od pol 5. št. 99801 do 100000, od pol 5. št. 100001 do 100200, od pol 5. št. 100201 do 100400, od pol 5. št. 100401 do 100600, od pol 5. št. 100601 do 100800, od pol 5. št. 100801 do 101000, od pol 5. št. 101001 do 101200, od pol 5. št. 101201 do 101400, od pol 5. št. 101401 do 101600, od pol 5. št. 101601 do 101800, od pol 5. št. 101801 do 102000, od pol 5. št. 102001 do 102200, od pol 5. št. 10